

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

I Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing

- ★ **Verordening (EG) nr. 785/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende de verzekeringseisen voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen** 1

- ★ **Besluit nr. 786/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot wijziging van de Besluiten nrs. 1720/1999/EG, 253/2000/EG, 508/2000/EG, 1031/2000/EG, 1445/2000/EG, 163/2001/EG, 1411/2001/EG, 50/2002/EG, 466/2002/EG, 1145/2002/EG, 1513/2002/EG, 1786/2002/EG, 291/2003/EG en 20/2004/EG met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie** 7

- ★ **Beschikking nr. 787/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot wijziging van Beschikking 96/411/EG van de Raad en de Beschikkingen nrs. 276/1999/EG, 1719/1999/EG, 2850/2000/EG, 507/2001/EG, 2235/2002/EG, 2367/2002/EG, 253/2003/EG, 1230/2003/EG en 2256/2003/EG met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie** 12

- ★ **Verordening (EG) nr. 788/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2236/95 van de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1655/2000, (EG) nr. 1382/2003 en (EG) nr. 2152/2003 met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie** 17

- ★ **Verordening (EG) nr. 789/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende de overdracht van vracht- en passagiersschepen tussen registers binnen de Gemeenschap en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 613/91 van de Raad ⁽¹⁾** 19

(¹) Voor de EER relevante tekst

★ Besluit nr. 790/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau actief zijn op het terrein van jeugdzaken	24
★ Besluit nr. 791/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter bevordering van op Europees niveau actieve organisaties en ter ondersteuning van gerichte activiteiten op het gebied van onderwijs en opleiding	31
★ Besluit nr. 792/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau op cultuurgebied actief zijn	40
★ Verordening (EG) nr. 793/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 95/93 van de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de toewijzing van „slots” op communautaire luchthavens	50

I

(Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing)

VERORDENING (EG) Nr. 785/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 21 april 2004

betreffende de verzekeringseisen voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In het kader van het gemeenschappelijk vervoerbeleid en om bescherming van de consument te bevorderen, is het belangrijk te zorgen voor een passend minimumverzekeringsniveau om de aansprakelijkheid van luchtvervoerders ten aanzien van passagiers, bagage, vracht en derden te dekken.
- (2) Op de luchtvaartmarkt van de Gemeenschap is het onderscheid tussen nationaal en internationaal luchtvervoer weggevallen, en daarom is het passend om voor luchtvervoerders uit de Gemeenschap minimumverzekeringseisen vast te stellen.
- (3) Gemeenschappelijke actie is nodig om ervoor te zorgen dat die eisen ook gelden voor luchtvervoerders uit derde landen, teneinde een gelijke behandeling met luchtvervoerders uit de Gemeenschap te garanderen.
- (4) De Commissie heeft in haar mededeling van 10 oktober 2001 over de gevolgen voor de luchtvaart na de aansla-

gen in de Verenigde Staten, het voornemen geuit zich te beraden op de verzekerde bedragen en op de verzekeringsvoorwaarden die de lidstaten verlangen voor de afgifte van een exploitatievergunning, teneinde tot een geharmoniseerde aanpak te komen. Voorts heeft zij in haar mededeling van 2 juli 2002 inzake verzekeringen in de luchtvervoersector na de terroristische aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten, verklaard dat zij de ontwikkelingen op de luchtvaartverzekeringmarkt die relevant zijn voor de herziening van de verzekerde bedragen en verzekeringsvoorwaarden die voor de afgifte door lidstaten van een exploitatievergunning vereist zijn, zal blijven volgen.

- (5) Bij Besluit 2001/539/EG van de Raad ⁽⁴⁾ heeft de Gemeenschap het te Montreal op 28 mei 1999 goedgekeurde Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer („Verdrag van Montreal”) gesloten; daarin zijn nieuwe aansprakelijkheidsregels voor het internationale luchtvervoer van personen, bagage en vracht opgenomen die naar verwachting de voorschriften van het Verdrag van Warschau van 1929 en de latere wijzigingen daarvan uiteindelijk zullen vervangen.
- (6) Artikel 50 van het Verdrag van Montreal bepaalt dat de partijen ervoor moeten zorgen dat luchtvervoerders beschikken over een toereikende verzekering ter dekking van hun aansprakelijkheid uit hoofde van dat verdrag; het Verdrag van Warschau van 1929 en de latere wijzigingen daarvan zullen voor onbepaalde tijd naast het Verdrag van Montreal blijven bestaan; beide verdragen voorzien in de mogelijkheid van onbeperkte aansprakelijkheid.
- (7) Bij artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 2407/92 van de Raad van 23 juli 1992 betreffende de verlening van exploitatievergunningen aan luchtvaartmaatschappijen ⁽⁵⁾ worden luchtvaartmaatschappijen ertoe verplicht de aansprakelijkheid bij ongeval ten aanzien van passagiers, bagage, vracht, post en derden te verzekeren, zonder dat evenwel minimale verzekerde bedragen en verzekeringsvoorwaarden worden gespecificeerd.

⁽¹⁾ PB C 20 E van 28.1.2003, blz. 193.

⁽²⁾ PB C 95 van 23.4.2003, blz. 16.

⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 13 mei 2003 (nog niet verschenen in het Publicatieblad), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 5 december 2003 (PB C 54 E van 2.3.2004, blz. 40), standpunt van het Europees Parlement van 11 maart 2004 (nog niet verschenen in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 30 maart 2004.

⁽⁴⁾ PB L 194 van 18.7.2001, blz. 38.

⁽⁵⁾ PB L 240 van 24.8.1992, blz. 1.

- (8) Er dient rekening mee te worden gehouden dat de Europese Burgerluchtvaartconferentie (ECAC) op 13 december 2000 Resolutie ECAC/25-1 inzake minimumverzekeringsniveaus voor aansprakelijkheid ten aanzien van passagiers en derden heeft aangenomen; die resolutie werd op 27 november 2002 gewijzigd.
- (9) Het is noodzakelijk niet-discriminerende minimumeisen inzake de verzekeringsdekking van passagiers, bagage, vracht en derden vast te stellen voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen die binnen, naar, vanuit of over het grondgebied van een lidstaat, met inbegrip van zijn territoriale wateren, vliegen.
- (10) De verzekeringseisen gelden voor luchtvervoerders met een geldige exploitatievergunning en, in het geval van luchtvervoerders uit de Gemeenschap, voor vervoerders met een geldige exploitatievergunning overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 2407/92. Het ontbreken of verstrijken van een dergelijke vergunning ontslaat de vervoerder niet van die verplichting.
- (11) Het Verdrag van Montreal regelt specifiek de aansprakelijkheid met betrekking tot passagiers, bagage en vracht, terwijl de aansprakelijkheid voor post volgens artikel 2 van dat verdrag afhankelijk is van „de regels die van toepassing zijn op de verhouding tussen de vervoerders en de postadministraties”. In de Gemeenschap is de verzekering voor deze aansprakelijkheid genoegzaam geregeld bij artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 2407/92.
- (12) De verplichte verzekering geldt niet voor staatsluchtvaartuigen en bepaalde andere soorten luchtvaartuigen.
- (13) In gevallen waarin een luchtvervoerder of een exploitant van luchtvaartuigen krachtens de regels van internationale verdragen, het Gemeenschapsrecht of het nationale recht aansprakelijk is ten aanzien van passagiers, bagage, vracht en derden, dient te worden voorzien in een minimumverzekeringsdekking, zonder dat aan die regels afbreuk wordt gedaan.
- (14) De verzekering dient de specifieke luchtvaart aansprakelijkheid met betrekking tot passagiers, bagage, vracht en derden te dekken. Ten aanzien van passagiers, bagage en vracht dient de verzekeringsdekking overlijden en persoonlijk letsel ingevolge ongevallen alsook verlies, vernietiging en beschadiging van bagage en vracht te omvatten. Ten aanzien van derden dient de verzekeringsdekking overlijden, persoonlijk letsel en schade aan eigendom ten gevolge van ongevallen te omvatten.
- (15) Deze verordening mag niet zo worden uitgelegd dat een dubbele verzekering vereist zou zijn. Voorzover de contractuele vervoerder en de feitelijke vervoerder in de zin van artikel 39 van het Verdrag van Montreal voor dezelfde schade aansprakelijk kunnen worden gesteld, kunnen de lidstaten specifieke bepalingen vaststellen om dubbele verzekering te voorkomen.
- (16) Geaggregeerde verzekeringen zijn een marktpraktijk die de verzekeraarheid bevordert, in het bijzonder voor oorlogs- en terrorisme risico's, doordat verzekeraars hun obligo beter kunnen controleren, maar deze praktijk onthefte een luchtvervoerder of exploitant van luchtvaartuigen niet van de plicht aan de minimumverzekeringseisen te voldoen wanneer het in zijn verzekeringsovereenkomst vastgestelde samengevoegde bedrag wordt bereikt.
- (17) Van luchtvervoerders dient te worden verlangd dat zij op verzoek het bewijs overleggen dat zij te allen tijde voldoen aan de minimumverzekeringseisen voor aansprakelijkheidsdekking van deze verordening. Voor luchtvervoerders uit de Gemeenschap en exploitanten van luchtvaartuigen die gebruikmaken van in de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen, kan voor alle lidstaten worden volstaan met de overlegging van een bewijs van verzekeringsdekking in één lidstaat, met dien verstande dat de verzekeraar een daartoe volgens de toepasselijke wetgeving gemachtigde onderneming is.
- (18) Ten aanzien van niet uit de Gemeenschap afkomstige luchtvervoerders of buiten de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen die het grondgebied van een lidstaat overvliegen zonder dat in een lidstaat wordt opgestegen of geland, staat het een lidstaat wiens grondgebied aldus wordt overvlogen vrij in overeenstemming met het internationale recht een bewijs te verlangen dat voldaan is aan de verzekeringseisen uit hoofde van deze verordening, bijvoorbeeld door middel van steekproefcontroles.
- (19) De minimumverzekeringseisen dienen na een bepaalde periode opnieuw te worden gezien.
- (20) De procedures voor het toezicht op de toepassing van de minimumverzekeringseisen moeten transparant en niet-discriminerend zijn en mogen op geen enkele wijze het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal belemmeren.
- (21) De voor de uitvoering van dit besluit vereiste maatregelen worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽¹⁾.
- (22) Indien op punten die niet door deze richtlijn worden bestreken verdere regelgeving noodzakelijk is om te zorgen voor een passende verzekeringsdekking van specifieke luchtvaart aansprakelijkheid, kunnen de lidstaten bepalingen in deze zin aannemen.

⁽¹⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- (23) Op 2 december 1987 hebben het Koninkrijk Spanje en het Verenigd Koninkrijk in het kader van een gezamenlijke verklaring van de ministers van Buitenlandse Zaken van beide landen overeenstemming bereikt over regelingen voor meer samenwerking bij het gebruik van de luchthaven van Gibraltar. Die regelingen moeten evenwel nog in werking treden.
- (24) Aangezien de doelstelling van deze verordening, namelijk de invoering van minimumverzekeringseisen die de doelstellingen van de interne luchtvaartmarkt kan helpen bereiken door concurrentievervalsingen te verminderen, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken,

HEBLEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel

- Het doel van deze verordening is voor luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen minimumeisen voor verzekeringen met betrekking tot passagiers, bagage, vracht en derden vast te stellen.
- Voor het vervoer van post gelden de verzekeringseisen van Verordening (EEG) nr. 2407/92 en van de nationale wetgeving van de lidstaten.

Artikel 2

Toepassingsgebied

- Deze verordening is van toepassing op alle luchtvervoerders en alle exploitanten van luchtvaartuigen die vluchten uitvoeren binnen, naar, vanuit of over het grondgebied van een lidstaat waarop het Verdrag van toepassing is.
- Deze verordening is niet van toepassing op:
  - staatsluchtvaartuigen als bedoeld in artikel 3, onder b), van het op 7 december 1944 in Chicago ondertekende Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart;
  - modelvliegtuigen met een MTOM van minder dan 20 kg;
  - luchtvaartuigen die met een aanloop in de lucht worden gebracht (met inbegrip van gemotoriseerde paragliders en deltavliegers);
  - kabelballonnen;

- vliegers;
- parachutes (met inbegrip van parachutes voor parasailing);
- luchtvaartuigen, met inbegrip van zweefvliegtuigen, met een MTOM van minder dan 500 kg, en ultralichte vliegtuigen, die gebruikt worden voor:
  - niet-commerciële doeleinden, of
  - plaatselijke vlieglessen waarbij geen internationale grenzen worden overschreden,
 voorzover het gaat om verzekeringseisen van deze verordening die betrekking hebben op oorlogs- en terrorismerisico's.

3. De toepassing van deze verordening op de luchthaven van Gibraltar laat de respectieve rechtsopvattingen van het Koninkrijk Spanje en het Verenigd Koninkrijk betreffende het geschil inzake soevereiniteit over het grondgebied waarop de luchthaven gelegen is, onverlet.

4. De toepassing van deze verordening op de luchthaven van Gibraltar wordt opgeschort tot de datum waarop de regelingen van de gezamenlijke verklaring van de ministers van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk Spanje en het Verenigd Koninkrijk van 2 december 1987 van toepassing worden. De regeringen van Spanje en het Verenigd Koninkrijk zullen de Raad van die datum in kennis stellen.

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- „luchtvervoerder”: een luchtvervoeronderneming met een geldige exploitatievergunning;
- „luchtvervoerder uit de Gemeenschap”: een luchtvervoerder met een door een lidstaat overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 2407/92 aan luchtvaartmaatschappijen afgegeven geldige exploitatievergunning;
- „exploitant van luchtvaartuigen”: een persoon of entiteit die geen luchtvervoerder is en die permanent en daadwerkelijk over het luchtvaartuig beschikt dan wel het permanent en daadwerkelijk exploiteert; de natuurlijke of rechtspersoon op wiens naam een luchtvaartuig geregistreerd is, wordt geacht de exploitant te zijn, tenzij de betrokkene kan aantonen dat een andere persoon de exploitant is;
- „vlucht”:
  - ten aanzien van passagiers en niet-aangegeven bagage, de periode van vervoer van de passagiers per luchtvaartuig, met inbegrip van in- en uitstappen;

- ten aanzien van vracht en aangegeven bagage, de periode van vervoer van de bagage of vracht vanaf het ogenblik dat de bagage of vracht aan de luchtvervoerder wordt overhandigd tot het ogenblik van afgifte aan de gerechtigde ontvanger;
  - ten aanzien van derden, het gebruik van een luchtvaartuig vanaf het ogenblik waarop de motoren in gang worden gezet met het oog op het taxiën of de eigenlijke start tot het ogenblik waarop het luchtvaartuig op de grond is en de motoren volledig tot stilstand zijn gekomen; voorts wordt hieronder verstaan het bewegen van een luchtvaartuig door sleep- of duwvoertuigen of door middel van krachten die specifiek worden uitgeoefend voor het aandrijven en opwaarts sturen van luchtvaartuigen, in het bijzonder luchtstromen;
- e) „BTR”: bijzonder trekkingsrecht, zoals vastgesteld door het Internationaal Monetair Fonds;
- f) „MTOM”: de maximale startmassa, die overeenkomt met een officieel vastgestelde waarde die specifiek is voor alle luchtvaartuigtypen, zoals aangegeven in de luchtwaardigheidsverklaring van het luchtvaartuig;
- g) „passagier”: elke persoon die met toestemming van de luchtvervoerder of de exploitant van luchtvaartuigen aan een vlucht deelneemt, met uitsluiting van het vlucht- en cabinepersoneel dat van dienst is tijdens de vlucht;
- h) „derde”: elke natuurlijke of rechtspersoon, met uitsluiting van de passagiers en het vlucht- en cabinepersoneel dat van dienst is;
- i) „commerciële dienst”: een vlucht die tegen vergoeding en/of beloning wordt verricht.

Artikel 4

Verzekeringsgrondslagen

1. De in artikel 2 bedoelde luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen zijn overeenkomstig deze verordening verzekerd voor hun specifieke aan luchtvaart gerelateerde aansprakelijkheid ten aanzien van passagiers, bagage, vracht en derden. De verzekerde risico's omvatten oorlogshandelingen, terrorisme, kaping, sabotage, wederrechtelijk beslag op luchtvaartuigen en ongeregelheden.
2. Luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen zorgen ervoor dat de verzekeringsdekking geldt voor elke vlucht, ongeacht of zij over het geëxploiteerde luchtvaartuig beschikken op grond van eigendom of op grond van een vorm van leasingovereenkomst, dan wel ingevolge gezamenlijke activiteiten of franchising, gedeelde vluchtcodes of een andere soortgelijke overeenkomst.

3. Deze verordening laat de regels inzake aansprakelijkheid onverlet die voortvloeien uit:

- internationale verdragen waarbij de lidstaten en/of de Gemeenschap partij zijn;
- het Gemeenschapsrecht; en
- het nationale recht van de lidstaten.

Artikel 5

Naleving

1. Luchtvervoerders en, waar zulks wordt geëist, exploitanten van luchtvaartuigen, als bedoeld in artikel 2, bewijzen dat zij voldoen aan de verzekeringseisen van deze verordening door aan de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat een verzekeringsbewijs of een ander stuk over te leggen waaruit blijkt dat zij geldig verzekerd zijn.
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder „de betrokken lidstaat” verstaan, de lidstaat die de exploitatievergunning aan de luchtvervoerder uit de Gemeenschap heeft verleend of de lidstaat waar het luchtvaartuig van de exploitant van het luchtvaartuig is geregistreerd. Voor luchtvervoerders van buiten de Gemeenschap en exploitanten van luchtvaartuigen die buiten de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen gebruiken, wordt onder „de betrokken lidstaat” verstaan, de lidstaat naar waar of van waaruit de vluchten plaatsvinden.
3. In afwijking van lid 1 kunnen de lidstaten waarover de vluchten worden uitgevoerd, eisen dat de in artikel 2 bedoelde luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen een stuk overleggen waaruit blijkt dat zij geldig verzekerd zijn conform deze verordening.
4. Voor luchtvervoerders uit de Gemeenschap en exploitanten van luchtvaartuigen die gebruikmaken van in de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen, wordt voor alle lidstaten volstaan met de overlegging van een verzekeringsbewijs in de in lid 2 bedoelde lidstaat, onverminderd de toepassing van artikel 8, lid 6.
5. In uitzonderingsgevallen waarin sprake is van marktfalen van de verzekeringsmarkt, kan de Commissie overeenkomstig de procedure van artikel 9, lid 2, besluiten passende maatregelen te nemen met het oog op de toepassing van lid 1.

Artikel 6

Verzekering voor aansprakelijkheid ten aanzien van passagiers, bagage en vracht

1. De verzekeringsdekking voor aansprakelijkheid ten aanzien van passagiers bedraagt minimaal 250 000 BTR per passagier. Met betrekking tot niet-commerciële diensten van luchtvaartuigen met een MTOM van 2 700 kg of minder kunnen de lidstaten echter een lagere minimale verzekeringsdekking vaststellen, mits die dekking ten minste 100 000 BTR per passagier bedraagt.
2. De verzekeringsdekking voor aansprakelijkheid ten aanzien van bagage bedraagt minimaal 1 000 BTR per passagier bij commerciële diensten.
3. De verzekeringsdekking voor aansprakelijkheid voor vracht bedraagt minimaal 17 BTR per kg bij commerciële diensten.
4. De leden 1, 2 en 3 zijn niet van toepassing op vluchten over het grondgebied van de lidstaten die worden uitgevoerd door luchtvervoerders van buiten de Gemeenschap of door exploitanten van luchtvaartuigen die buiten de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen gebruiken, en die geen landing op of start vanaf dat grondgebied omvatten.
5. De in dit artikel vermelde waarden kunnen in voorkomend geval volgens de procedure van artikel 9, lid 2, worden gewijzigd wanneer wijzigingen van toepasselijke internationale verdragen de noodzaak daarvan aantonen.

Artikel 7

Verzekering voor aansprakelijkheid ten aanzien van derden

1. De verzekeringsdekking voor aansprakelijkheid ten aanzien van derden bedraagt per ongeval voor elk luchtvaartuig minimaal:

Categorie	MTOM (kg)	Minimumbedrag (miljoen BTR)
1	< 500	0,75
2	< 1 000	1,5
3	< 2 700	3
4	< 6 000	7
5	< 12 000	18
6	< 25 000	80
7	< 50 000	150
8	< 200 000	300
9	< 500 000	500
10	≥ 500 000	700

Indien te eniger tijd de verzekeringsdekking voor aansprakelijkheid ten aanzien van derden ingevolge oorlogs- of terreurdreiging voor een luchtvervoerder of luchtvaartexploitant niet beschikbaar is op een per-ongevalsbasis, kan zo'n luchtvervoerder of exploitant van luchtvaartuigen aan zijn verplichting tot verzekering van deze risico's voldoen door middel van een verzekering op geaggregeerde basis. De Commissie zal nauwkeurig toezien op de toepassing van deze bepaling om te verzekeren dat zo'n geaggregeerde verzekering ten minste gelijkwaardig is aan het desbetreffende bedrag in de tabel.

2. De in dit artikel vermelde waarden kunnen in voorkomend geval volgens de procedure van artikel 9, lid 2, worden gewijzigd wanneer wijzigingen van toepasselijke internationale verdragen de noodzaak daarvan aantonen.

Artikel 8

Handhaving en sancties

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de in artikel 2 bedoelde luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen voldoen aan de bepalingen van deze verordening.
2. Voor de toepassing van lid 1 en onverminderd lid 7 kan de betreffende lidstaat met betrekking tot overvluchten door niet uit de Gemeenschap afkomstige luchtvervoerders of buiten de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen waarbij niet in een lidstaat wordt opgestegen of geland alsmede met betrekking tot landingen in een lidstaat, anders dan voor verkeersdoeleinden, door deze luchtvaartuigen, een bewijs verlangen dat voldaan is aan de verzekeringsseisen uit hoofde van deze verordening.
3. Indien nodig kunnen de lidstaten aanvullend bewijs verlangen van de betrokken luchtvervoerder, exploitant van het luchtvaartuig of verzekeraar.
4. Sancties in geval van overtreding van deze verordening zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.
5. Met betrekking tot luchtvervoerders uit de Gemeenschap kunnen deze sancties de intrekking van de exploitatievergunning omvatten, onder voorbehoud van en in overeenstemming met de toepasselijke bepalingen van het Gemeenschapsrecht.
6. Voor luchtvervoerders van buiten de Gemeenschap en exploitanten van luchtvaartuigen die gebruikmaken van buiten de Gemeenschap geregistreerde luchtvaartuigen, kan een sanctie ook bestaan in weigering van landing op het grondgebied van een lidstaat.

7. Wanneer de lidstaten van mening zijn dat niet aan de voorwaarden van deze verordening is voldaan, laten zij een luchtvaartuig niet opstijgen totdat de betrokken luchtvervoerder of exploitant van luchtvaartuigen bewijs van toereikende verzekering overeenkomstig deze verordening heeft overgelegd.

Artikel 9

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 2408/92 van de Raad van 23 juli 1992 betreffende de toegang van communautaire luchtvaartmaatschappijen tot intracommunautaire luchtroutes ⁽¹⁾ ingestelde comité.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.

De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.

3. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

4. Het comité kan tevens over iedere andere kwestie met betrekking tot de toepassing van deze verordening door de Commissie worden geraadpleegd.

Artikel 10

Verslaglegging en samenwerking

1. De Commissie brengt uiterlijk op 30 april 2008 aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de uitvoering van deze verordening.

2. De lidstaten verstrekken de Commissie desgevraagd informatie over de toepassing van deze verordening.

Artikel 11

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking twaalf maanden na de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

⁽¹⁾ PB L 240 van 24.8.1992, blz. 8. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1882/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 284 van 31.10.2003, blz. 1).

BESLUIT Nr. 786/2004/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 21 april 2004**

tot wijziging van de Besluiten nrs. 1720/1999/EG, 253/2000/EG, 508/2000/EG, 1031/2000/EG, 1445/2000/EG, 163/2001/EG, 1411/2001/EG, 50/2002/EG, 466/2002/EG, 1145/2002/EG, 1513/2002/EG, 1786/2002/EG, 291/2003/EG en 20/2004/EG met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

— nr. 508/2000/EG van 14 februari 2000 tot instelling van het programma „Cultuur 2000” ⁽⁴⁾,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 129, artikel 137, lid 2, de artikelen 149 en 150, artikel 151, lid 5, de artikelen 152, 153 en 156, artikel 166, lid 1, artikel 175, lid 1, en artikel 285,

— nr. 1031/2000/EG van 13 april 2000 tot vaststelling van het communautaire actieprogramma „Jeugd” ⁽⁵⁾,

Gezien het voorstel van de Commissie,

— nr. 1445/2000/EG van 22 mei 2000 inzake de toepassing van areal frame sampling en teledetectie voor landbouwstatistiek in de periode 1999-2003 ⁽⁶⁾,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité,

— nr. 163/2001/EG van 19 januari 2001 betreffende de tenuitvoerlegging van een opleidingsprogramma voor vakmensen van de Europese audiovisuele programma-industrie (Media-opleiding) (2001-2005) ⁽⁷⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

— nr. 1411/2001/EG van 27 juni 2001 betreffende een communautair samenwerkingskader ter bevordering van duurzame stadsontwikkeling ⁽⁸⁾,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

— nr. 50/2002/EG van 7 december 2001 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter aanmoediging van samenwerking tussen lidstaten bij de bestrijding van sociale uitsluiting ⁽⁹⁾,

In verband met de uitbreiding van de Europese Unie dient het referentiebedrag, respectievelijk het maximumtotaalbedrag van de volgende besluiten van het Europees Parlement en de Raad te worden aangepast:

— nr. 466/2002/EG van 1 maart 2002 tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter ondersteuning van niet-gouvernementele organisaties die voornamelijk werkzaam zijn op het gebied van milieubescherming ⁽¹⁰⁾,

— nr. 1720/1999/EG van 12 juli 1999 tot vaststelling van een reeks acties en maatregelen ter verzekering van de interoperabiliteit van en de toegang tot trans-Europese netten voor elektronische gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten (IDA) ⁽²⁾,

— nr. 1145/2002/EG van 10 juni 2002 inzake communautaire stimuleringsmaatregelen op het gebied van de werkgelegenheid ⁽¹¹⁾,

— nr. 253/2000/EG van 24 januari 2000 tot vaststelling van de tweede fase van het communautaire actieprogramma op onderwijsgebied „Socrates” ⁽³⁾,

⁽⁴⁾ PB L 63 van 10.3.2000, blz. 1. Besluit gewijzigd bij Besluit nr. 626/2004/EG (PB L 99 van 3.4.2004, blz. 3).

⁽⁵⁾ PB L 117 van 18.5.2000, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB L 163 van 4.7.2000, blz. 1. Besluit gewijzigd bij Besluit nr. 2066/2003/EG (PB L 309 van 26.11.2003, blz. 9).

⁽⁷⁾ PB L 26 van 27.1.2001, blz. 1.

⁽⁸⁾ PB L 191 van 13.7.2001, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB L 10 van 12.1.2002, blz. 1. Besluit gewijzigd bij de Toetredingsakte van 2003.

⁽¹⁰⁾ PB L 75 van 16.3.2002, blz. 1.

⁽¹¹⁾ PB L 170 van 29.6.2002, blz. 1.

⁽¹⁾ Advies van het Europees Parlement van 9 maart 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 5 april 2004.

⁽²⁾ PB L 203 van 3.8.1999, blz. 9. Besluit gewijzigd bij Besluit nr. 2045/2002/EG (PB L 316 van 20.11.2002, blz. 1).

⁽³⁾ PB L 28 van 3.2.2000, blz. 1. Besluit gewijzigd bij Besluit nr. 451/2003/EG (PB L 69 van 13.3.2003, blz. 6).

- nr. 1513/2002/EG van 27 juni 2002 betreffende het zesde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie, ter bevordering van de totstandbrenging van de Europese onderzoeksruimte en van innovatie (2002-2006) ⁽¹⁾; het aangepaste bedrag moet van toepassing zijn voor de tenuitvoerlegging, overeenkomstig artikel 166, lid 3, van het Verdrag, van alle in dit kaderprogramma vermelde activiteiten,
- nr. 1786/2002/EG van 23 september 2002 tot vaststelling van een communautair actieprogramma op het gebied van de volksgezondheid (2003-2008) ⁽²⁾,
- nr. 291/2003/EG van 6 februari 2003 tot instelling van het Europees Jaar van opvoeding door sport 2004 ⁽³⁾,
- nr. 20/2004/EG van 8 december 2003 tot vaststelling van een algemeen kader voor de financiering van communautaire acties ter ondersteuning van het consumentenbeleid in de periode 2004-2007 ⁽⁴⁾,

BESLUITEN:

Artikel 1

Artikel 15 van Besluit nr. 1720/1999/EG wordt vervangen door:

„Artikel 15

Financiering

1. De financiële middelen voor de uitvoering van activiteiten van de Gemeenschap krachtens dit besluit voor het tijdvak 2002-2004 belopen 34,9 miljoen EUR.
2. De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.”

Artikel 2

Artikel 10 van Besluit nr. 253/2000/EG wordt als volgt gewijzigd:

1. De titel „Financiële bepalingen” wordt vervangen door de titel „Financiering”.
2. Lid 1 komt als volgt te luiden:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma in de in artikel 1 genoemde periode belopen 2,06 miljard EUR.”

⁽¹⁾ PB L 232 van 29.8.2002, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 271 van 9.10.2002, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 43 van 18.2.2003, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 5 van 9.1.2004, blz. 1.

Artikel 3

Artikel 3 van Besluit nr. 508/2000/EG wordt als volgt gewijzigd:

1. De titel „Begroting” wordt vervangen door de titel „Financiering”.
2. De eerste alinea komt als volgt te luiden:

„De financiële middelen voor de uitvoering van het programma „Cultuur 2000” voor het in artikel 1 bedoelde tijdvak belopen 170,7 miljoen EUR.”

Artikel 4

Artikel 9, lid 1, van Besluit nr. 1031/2000/EG wordt vervangen door:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor het in artikel 1 genoemde tijdvak worden vastgesteld op 605 miljoen EUR.”

Artikel 5

Artikel 3, eerste alinea, van Besluit nr. 1445/2000/EG wordt vervangen door:

„Het financiële referentiebedrag voor de uitvoering van dit programma wordt vastgesteld op 14,75 miljoen EUR voor de periode 2004-2007, waarvan 11 miljoen EUR voor de periode die loopt tot 31 december 2006. Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.”

Artikel 6

Artikel 4, lid 5, van Besluit nr. 163/2001/EG wordt vervangen door:

„5. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor het in artikel 1 genoemde tijdvak belopen 52 miljoen EUR.”

Artikel 7

Artikel 6, lid 1, eerste alinea, van Besluit nr. 1411/2001/EG wordt vervangen door:

„1. Dit samenwerkingskader gaat in op 1 januari 2001 en loopt af op 31 december 2004. Het financiële referentiebedrag voor de tenuitvoerlegging van dit samenwerkingskader voor de periode 2001-2004 belooft 14,8 miljoen EUR.”

Artikel 8

Artikel 6, lid 1, van Besluit nr. 50/2002/EG wordt vervangen door:

„1. Het bedrag van de financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor het in artikel 1 genoemde tijdvak wordt vastgesteld op 85,04 miljoen EUR, met inbegrip van technische en administratieve bijstand.”.

Artikel 9

Artikel 7, lid 2, van Besluit nr. 466/2002/EG wordt vervangen door:

„2. Het financieel kader voor de uitvoering van het programma voor de periode 2002-2006 bedraagt 34,3 miljoen EUR.”.

Artikel 10

Artikel 12, lid 1, van Besluit nr. 1145/2002/EG wordt vervangen door:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van de in dit besluit bedoelde communautaire activiteiten voor het tijdvak van 1 januari 2002 tot en met 31 december 2006 worden vastgesteld op 62,3 miljoen EUR.”.

Artikel 11

Besluit nr. 1513/2002/EG wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 2, lid 1, wordt vervangen door:

„1. Het totale maximumbedrag van de financiële deelneming van de Gemeenschap aan het gehele zesde kaderprogramma beloopt 17,883 miljard EUR. Het deelbedrag voor elk van de afzonderlijke activiteiten is vastgesteld in bijlage II.”.

2. Bijlage II wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij deze beschikking.

Artikel 12

Artikel 7, lid 1, eerste alinea, van Besluit nr. 1786/2002/EG wordt vervangen door:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van het programma worden voor de in artikel 1 genoemde periode vastgesteld op 353,77 miljoen EUR, waarvan 227,51 miljoen EUR voor de periode die loopt tot 31 december 2006.

Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.”.

Artikel 13

Artikel 10 van Besluit nr. 291/2003/EEG wordt als volgt gewijzigd:

1. De titel „Begroting” wordt vervangen door de titel „Financiering”.
2. Lid 1 komt als volgt te luiden:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van dit besluit bedragen 12,1 miljoen EUR.”.

Artikel 14

In artikel 5 van Besluit nr. 20/2004/EG worden de leden 1 en 2 vervangen door:

„1. Het voor de uitvoering van dit besluit bestemde financiële kader wordt voor de periode van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2007 vastgesteld op 81,8 miljoen EUR, waarvan 60,6 miljoen EUR voor de periode die loopt tot 31 december 2006.

2. Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.”.

Artikel 15

Dit besluit treedt in werking op de dag van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

BIJLAGE

„BIJLAGE II

MAXIMUMTOTAALBEDRAG, DEELBEDRAGEN EN INDICATIEVE VERDELING

Het maximumtotaalbedrag en de indicatieve deelbedragen voor de verschillende activiteiten, zoals genoemd in artikel 164 van het Verdrag, zijn:

(in miljoen EUR)

Eerste activiteit ⁽¹⁾	15 174
Tweede activiteit ⁽²⁾	658
Derde activiteit ⁽³⁾	319
Vierde activiteit ⁽⁴⁾	1 732
Maximumtotaalbedrag	17 883

⁽¹⁾ Betreft de activiteiten uit hoofde van „Bundeling en integratie van het onderzoek van de Europese Gemeenschap”, met uitzondering van de activiteiten voor internationale samenwerking, de activiteiten op het gebied van onderzoeksinfrastructuur en die met betrekking tot het thema „Wetenschap en samenleving” die worden uitgevoerd in het kader van de hoofdlijn „Structureren van de Europese onderzoeksruimte”, en van de activiteiten in het kader van „Versterking van de grondslagen van de Europese onderzoeksruimte”.

⁽²⁾ Betreft de internationale samenwerkingsactiviteiten uit hoofde van „Bundeling en integratie van het onderzoek van de Europese Gemeenschap”, van de thematische prioritaire gebieden en in het kader van de rubriek „Specifieke activiteiten die een breder onderzoeksgebied beslaan”.

⁽³⁾ Betreft de specifieke activiteiten met betrekking tot het thema „Onderzoek en innovatie” die worden uitgevoerd uit hoofde van „Structureren van de Europese onderzoeksruimte”, naast innovatieactiviteiten die plaatsvinden in het kader van de activiteiten uit hoofde van „Bundeling en integratie van het onderzoek in de Europese Gemeenschap”.

⁽⁴⁾ Betreft de activiteiten met betrekking tot het menselijk potentieel en steun aan de mobiliteit uit hoofde van „Structureren van de Europese onderzoeksruimte”.

Deze activiteiten worden uitgevoerd onder de volgende rubrieken (de indicatieve financiële verdeling is aangegeven):

(in miljoen EUR)

1. Bundeling en integratie van het onderzoek van de Europese Gemeenschap			14 682
Thematische prioriteiten ⁽¹⁾		12 438	
Biowetenschappen, genomica en biotechnologie voor de gezondheid ⁽²⁾	2 514		
— Geavanceerde genomica en de toepassing daarvan voor de gezondheid	1 209		
— Bestrijding van belangrijke ziekten	1 305		
Technologieën voor de informatiemaatschappij ⁽³⁾	3 984		
Nanotechnologieën en nanowetenschappen, kennisintensieve multifunctionele materialen en nieuwe productieprocedures en -apparatuur	1 429		
Lucht- en ruimtevaart	1 182		
Voedselkwaliteit en -veiligheid	753		
Duurzame ontwikkeling, veranderingen in het aardsysteem en ecosystemen	2 329		
— Duurzame energiesystemen	890		
— Duurzaam vervoer over land	670		
— Wereldwijde veranderingen alsmede ecosystemen	769		
Burgers en bestuur in de kennismaatschappij	247		
Specifieke activiteiten die een breder onderzoeksgebied beslaan		1 409	
Beleidsondersteuning en anticiperen op wetenschappelijke en technologische behoeften	590		
Horizontale onderzoeksactiviteiten waarbij het MKB betrokken is	473		
Specifieke maatregelen ter ondersteuning van internationale samenwerking ⁽⁴⁾	346		
Niet-nucleaire activiteiten van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek		835	
2. Structureren van de Europese onderzoeksruimte			2 854
Onderzoek en innovatie	319		
Menselijk potentieel	1 732		
Onderzoeksinfrastructuur ⁽⁵⁾	715		
Wetenschap en samenleving	88		
3. Versterking van de grondslagen van de Europese onderzoeksruimte			347
Steun voor de coördinatie van de activiteiten	292		
Steun voor een samenhangende ontwikkeling van het beleid	55		
		Totaal	17 883

⁽¹⁾ Waarvan ten minste 15 % voor het MKB.

⁽²⁾ Met inbegrip van maximaal 475 miljoen EUR voor kankeronderzoek.

⁽³⁾ Met inbegrip van maximaal 110 miljoen EUR voor de verdere ontwikkeling van Géant en GRID.

⁽⁴⁾ Met dit bedrag van 346 miljoen EUR worden specifieke maatregelen gefinancierd ter ondersteuning van internationale samenwerking met ontwikkelingslanden, Middellandse-Zeelanden met inbegrip van de westelijke Balkan, en Rusland en de nieuwe onafhankelijke staten. Nog eens 312 miljoen EUR is bestemd voor de financiering van de deelneming van organisaties van derde landen aan de „Thematische prioriteiten” en de „Specifieke activiteiten die een breder onderzoeksgebied beslaan”, waarmee het totaalbedrag voor internationale samenwerking op 658 miljoen EUR komt. Aanvullende middelen zullen beschikbaar zijn onder deel 2.2 „Menselijk potentieel en mobiliteit” voor de financiering van onderzoekopleiding voor onderzoekers van derde landen in Europa.

⁽⁵⁾ Met inbegrip van maximaal 218 miljoen EUR voor de verdere ontwikkeling van Géant en GRID.”.

BESCHIKKING Nr. 787/2004/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 21 april 2004**

tot wijziging van Beschikking 96/411/EG van de Raad en de Beschikkingen nrs. 276/1999/EG, 1719/1999/EG, 2850/2000/EG, 507/2001/EG, 2235/2002/EG, 2367/2002/EG, 253/2003/EG, 1230/2003/EG en 2256/2003/EG met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95, artikel 153, lid 2, artikel 156, lid 1, artikel 157, lid 3, artikel 175, lid 1, en artikel 285,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

In verband met de uitbreiding van de Europese Unie dienen het referentiebedrag van Beschikking 96/411/EG van de Raad van 25 juni 1996 betreffende de verbetering van de communautaire landbouwstatistiek ⁽²⁾, alsmede dat van de volgende beschikkingen van het Europees Parlement en de Raad te worden aangepast:

— Beschikking nr. 276/1999/EG van 25 januari 1999 tot vaststelling van een communautair meerjarenactieplan ter bevordering van een veiliger gebruik van Internet door het bestrijden van illegale en schadelijke inhoud op mondiale netwerken ⁽³⁾,

— Beschikking nr. 1719/1999/EG van 12 juli 1999 betreffende een reeks richtsnoeren, met inbegrip van de vaststelling van projecten van gemeenschappelijk belang, voor trans-Europese netten voor elektronische gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten (IDA) ⁽⁴⁾,

— Beschikking nr. 2850/2000/EG van 20 december 2000 houdende instelling van een communautair kader voor samenwerking op het gebied van door ongevallen veroorzaakte of opzettelijke verontreiniging van de zee ⁽⁵⁾,

— Beschikking nr. 507/2001/EG van 12 maart 2001 betreffende een aantal maatregelen met betrekking tot een trans-Europees netwerk voor het verzamelen, produceren en verspreiden van statistieken over het intra- en extracommunautaire goederenverkeer (Edicom) ⁽⁶⁾,

— Beschikking nr. 2235/2002/EG van 3 december 2002 tot vaststelling van een communautair programma ter verbetering van het functioneren van de belastingstelsels in de interne markt (Fiscalis 2003-2007-programma) ⁽⁷⁾,

— Beschikking nr. 2367/2002/EG van 16 december 2002 betreffende het communautair statistisch programma voor de periode 2003-2007 ⁽⁸⁾,

— Beschikking nr. 253/2003/EG van 6 februari 2003 houdende goedkeuring van een actieprogramma voor de douane in de Gemeenschap („Douane 2007”) ⁽⁹⁾,

— Beschikking nr. 1230/2003/EG van 26 juni 2003 tot vaststelling van een meerjarenprogramma voor acties op energiegebied: „Intelligente energie Europa” (2003-2006) ⁽¹⁰⁾,

— Beschikking nr. 2256/2003/EG van 17 november 2003 tot vaststelling van een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van eEurope, verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid (Modinis) ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ Advies van het Europees Parlement van 9 maart 2004 (nog niet verschenen in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 5 april 2004.

⁽²⁾ PB L 162 van 1.7.1996, blz. 14. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Beschikking nr. 1919/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 293 van 29.10.2002, blz. 5).

⁽³⁾ PB L 33 van 6.2.1999, blz. 1. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1882/2003 (PB L 284 van 31.10.2003, blz. 1).

⁽⁴⁾ PB L 203 van 3.8.1999, blz. 1. Beschikking gewijzigd bij Beschikking nr. 2046/2002/EG (PB L 316 van 20.11.2002, blz. 4).

⁽⁵⁾ PB L 332 van 28.12.2000, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB L 76 van 16.3.2001, blz. 1.

⁽⁷⁾ PB L 341 van 17.12.2002, blz. 1.

⁽⁸⁾ PB L 358 van 31.12.2002, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB L 36 van 12.2.2003, blz. 1.

⁽¹⁰⁾ PB L 176 van 15.7.2003, blz. 29.

⁽¹¹⁾ PB L 336 van 23.12.2003, blz. 1.

HEBBERN DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 6, lid 4, van Beschikking 96/411/EG wordt vervangen door:

„4. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor de periode 2003-2007 bedragen 11,65 miljoen EUR, waarvan 8,65 miljoen EUR voor de periode 2003-2006.

Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.”.

Artikel 2

Artikel 1, lid 3, van Beschikking nr. 276/1999/EG wordt vervangen door:

„3. Het financiële kader voor de uitvoering van het actieplan voor de periode van 1 januari 1999 tot en met 31 december 2004 wordt hierbij vastgesteld op 39,1 miljoen EUR.”.

Artikel 3

Artikel 12 van Beschikking nr. 1719/1999/EG wordt als volgt gewijzigd:

- de titel „Financiële middelen” wordt vervangen door de titel „Financiering”;
- lid 1 komt als volgt te luiden:

„1. De financiële middelen voor de uitvoering van activiteiten van de Gemeenschap krachtens deze beschikking gedurende de periode 2002-2004 bedragen 40,6 miljoen EUR.”.

Artikel 4

Artikel 2, onder c), van Beschikking nr. 2850/2000/EG wordt vervangen door:

„c) De financiële toewijzing voor de uitvoering van deze beschikking in de periode van 2000 tot en met 2006 wordt vastgesteld op 12,6 miljoen EUR.

De voor de in deze beschikking bedoelde maatregelen uitgetrokken begrotingsmiddelen worden opgenomen in de jaarlijkse kredieten van de algemene begroting van de Europese Unie. De beschikbare jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.”.

Artikel 5

Beschikking nr. 507/2001/EG wordt als volgt gewijzigd:

- Artikel 6, eerste alinea, komt als volgt te luiden:

„De financiële middelen voor de uitvoering van de bij deze beschikking voor de periode 2001-2005 vastgestelde communautaire maatregel bedragen 53,6 miljoen EUR. Een indicatieve verdeling volgens de in artikel 2 genoemde categorieën maatregelen is opgenomen in bijlage II.”;

- bijlage II wordt vervangen door de tekst in bijlage I bij deze beschikking.

Artikel 6

Artikel 10 van Beschikking nr. 2235/2002/EG wordt vervangen door:

„Artikel 10

Financiering

De financiële middelen voor de uitvoering van het programma in de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2007 bedragen 67,25 miljoen EUR, waarvan 51,9 miljoen EUR voor de periode die loopt tot en met 31 december 2006.

Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.

De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.”.

Artikel 7

Artikel 3, eerste en tweede alinea, van Beschikking nr. 2367/2002/EG wordt vervangen door:

„Het financiële kader voor de uitvoering van dit programma voor de periode van 2003 tot en met 2007 wordt vastgesteld op 220,6 miljoen EUR, waarvan 170,83 miljoen EUR voor de periode die loopt tot en met 31 december 2006.

Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.”.

Artikel 8

Artikel 14 van Beschikking nr. 253/2003/EG wordt vervangen door:

„Artikel 14

Financiering

1. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2007 worden vastgesteld op 165,55 miljoen EUR, waarvan 128,79 miljoen EUR voor de periode die loopt tot en met 31 december 2006.

2. Voor de periode vanaf 1 januari 2007 wordt het voorgestelde bedrag geacht bevestigd te zijn indien het voor de betrokken fase in overeenstemming is met de geldende financiële vooruitzichten voor de periode die begint op 1 januari 2007.

3. De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.”.

Artikel 9

Beschikking nr. 1230/2003/EG wordt als volgt gewijzigd:

1. in artikel 6, lid 1, wordt de eerste alinea vervangen door de volgende tekst:

„Het financiële referentiekader voor de uitvoering van dit programma voor de periode 2003-2006 belooft 250 miljoen EUR.”;

2. de bijlage wordt vervangen door de tekst in bijlage II bij deze beschikking.

Artikel 10

In artikel 4 van Beschikking nr. 2256/2003/EG worden de eerste en tweede alinea vervangen door:

„Het programma bestrijkt de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2005. Het financiële kader voor de uitvoering van dit programma wordt vastgesteld op 22,44 miljoen EUR.”.

Artikel 11

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

BIJLAGE I

„BIJLAGE II

**INDICATIEVE VERDELING PER CATEGORIE EDICOM-MAATREGELEN, OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 2,
VOOR DE PERIODE 2001-2005**

Verdeling 2001-2005	Totaal
Netwerk met betere, goedkopere en sneller beschikbare informatie conform de eisen van het communautaire beleid	22 %
Netwerk met relevante en op de ontwikkeling van de behoeften van gebruikers in het kader van de Economische en Monetaire Unie en van de internationale economische omgeving afgestemde informatie	14 %
Netwerk met beter in het algemene statistische systeem geïntegreerde en aan de ontwikkeling van het administratieve kader aangepaste informatie	25 %
Netwerk ter verbetering van de statistische dienstverlening aan overheidsdiensten en gebruikers en verstrekkers van gegevens	12 %
Netwerk gebaseerd op hulpmiddelen voor het verzamelen van informatie volgens de laatste stand van de techniek om de verstrekkers van gegevens betere voorzieningen te bieden	9 %
Geïntegreerd interoperabel netwerk	11 %
Technische en administratieve bijstand; ondersteunende maatregelen	7 %
Totaal (in miljoen EUR)	53,6

BIJLAGE II

„BIJLAGE

INDICATIEVE VERDELING VAN HET NOODZAKELIJK GEACHTE BEDRAG ⁽¹⁾

(in miljoen EUR)

Actiegebieden	2003-2006
1. Verbetering van de energie-efficiëntie en het rationele energiegebruik	88,9
2. Nieuwe en duurzame energiebronnen en diversificatie van de energieproductie	101,9
3. Energieaspecten van het vervoer	41,6
4. Bevordering van duurzame energiebronnen en energie-efficiëntie op internationaal niveau, met name in de ontwikkelingslanden	17,6
Totaal	250 ⁽²⁾

⁽¹⁾ De verdeling is ter indicatie vastgesteld. Deze verdeling van de begrotingsmiddelen over de verschillende gebieden is flexibel ten-einde beter te kunnen inspelen op de ontwikkeling van de behoeften van de sector.

⁽²⁾ De begroting voor het uitvoerende agentschap kan door de begrotingsautoriteit worden vastgesteld als een percentage van de totale financiële toewijzing voor het programma.”

VERORDENING (EG) Nr. 788/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 21 april 2004

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2236/95 van de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 1655/2000, (EG) nr. 1382/2003 en (EG) nr. 2152/2003 met het oog op de aanpassing van de referentiebedragen in verband met de uitbreiding van de Europese Unie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 71, lid 1, artikel 80, lid 2, artikel 156, eerste alinea, en artikel 175,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

In verband met de uitbreiding van de Europese Unie dient in de volgende verordeningen

— Verordening (EG) nr. 2236/95 van de Raad van 18 september 1995 tot vaststelling van de algemene regels voor het verlenen van financiële bijstand van de Gemeenschap op het gebied van trans-Europese netwerken ⁽²⁾,

— Verordening (EG) nr. 1655/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juli 2000 betreffende het financieringsinstrument voor het milieu (Life) ⁽³⁾,

— Verordening (EG) nr. 1382/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 juli 2003 betreffende de toekenning van communautaire financiële bijstand om de milieu-prestaties van het vrachtovervoersysteem te verbeteren („Marco Polo-programma”) ⁽⁴⁾ en

— Verordening (EG) nr. 2152/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bewaking van bossen en milieu-interacties in de Gemeenschap (Forest Focus) ⁽⁵⁾

het referentiebedrag te worden aangepast,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 18 van Verordening (EG) nr. 2236/95 wordt als volgt gewijzigd:

1. de titel „Begrotingsmiddelen” wordt vervangen door de titel „Financiering”;
2. lid 1 komt te luiden als volgt:

„Het financiële kader voor de uitvoering van deze verordening voor het tijdvak 2000-2006 belooft 4 874,88 miljoen EUR.”.

Artikel 2

Artikel 8 van Verordening (EG) nr. 1655/2000 wordt als volgt gewijzigd:

1. de titel „Duur van de derde fase en financiële middelen” wordt vervangen door de titel „Duur van de derde fase en financiering”;
2. de leden 1 en 2 worden vervangen door:

„1. Life wordt in fasen uitgevoerd. De derde fase gaat in op 1 januari 2000 en eindigt op 31 december 2004. Het financiële kader voor de uitvoering van de derde fase (2000-2004) wordt hierbij vastgesteld op 649,9 miljoen EUR.

2. De begrotingsmiddelen die worden uitgetrokken voor de acties waarin deze verordening voorziet, worden jaarlijks ingeschreven in de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen. De begrotingsautoriteit stelt, binnen de perken van de financiële vooruitzichten, de omvang vast van de middelen die voor ieder begrotingsjaar beschikbaar worden gesteld.”.

⁽¹⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 9 maart 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 5 april 2004.

⁽²⁾ PB L 228 van 23.9.1995, blz. 1. Verordening gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1655/1999 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 197 van 29.7.1999, blz. 1).

⁽³⁾ PB L 192 van 28.7.2000, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 196 van 2.8.2003, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 324 van 11.12.2003, blz. 1.

Artikel 3

Artikel 13 van Verordening (EG) nr. 1382/2003 wordt als volgt gewijzigd:

1. de titel „Budget” wordt vervangen door de titel „Financiering”;
2. de eerste alinea komt als volgt te luiden:

„Het financiële kader voor de uitvoering van het Marco Polo-programma voor de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2006 bedraagt 100 miljoen EUR.”.

Artikel 4

Artikel 13 van Verordening (EG) nr. 2152/2003 wordt vervangen door:

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 21 April 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

„Artikel 13

1. Het financiële kader voor de uitvoering van de actie voor het tijdvak 2003-2006 belooft 65 miljoen EUR, waarvan 9 miljoen EUR kan worden aangewend voor brandpreventiemaatregelen.
2. De begrotingsautoriteit keurt jaarlijkse toewijzingen goed in de jaarlijkse begrotingsprocedure en binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.”.

Artikel 5

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

VERORDENING (EG) Nr. 789/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 21 april 2004

betreffende de overdracht van vracht- en passagiersschepen tussen registers binnen de Gemeenschap en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 613/91 van de Raad

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Voor de totstandbrenging en de werking van de interne markt is het noodzakelijk dat de technische belemmeringen voor de overdracht van vracht- en passagiersschepen tussen de registers van de lidstaten worden weggenomen. Maatregelen ter vergemakkelijking van de overdracht van vracht- en passagiersschepen binnen de Gemeenschap zijn tevens noodzakelijk om de kosten en de administratieve procedures in verband met de verandering van register binnen de Gemeenschap te beperken om zo de exploitatievoorwaarden en de concurrentiepositie van de vloot van de Gemeenschap te verbeteren.
- (2) Daarbij dient tevens, in overeenstemming met de internationale verdragen, een hoog niveau van veiligheid van de schepen en van bescherming van het milieu te worden gewaarborgd.
- (3) De voorschriften van het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee van 1974 (SOLAS 1974), het Internationaal Verdrag betreffende de uitwate-

ring van schepen van 1966 (LL 1966) en het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen van 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 (MARPOL 1973/1978), voorzien in een hoog niveau van veiligheid van de schepen en bescherming van het milieu. Het Internationaal Verdrag betreffende de meting van schepen van 1969 voorziet in een uniform systeem voor de meting van het tonnage van koopvaardijsschepen.

- (4) De internationale voorschriften voor passagiersschepen zijn aangescherpt en verfijnd door de vaststelling van een aanzienlijk aantal wijzigingen op SOLAS 1974 door de Internationale Maritieme Organisatie en een meer uniforme interpretatie van de voorschriften en normen van SOLAS 1974.
- (5) De overdracht van vracht- en passagiersschepen die onder de vlag van een lidstaat varen tussen registers van lidstaten mag niet worden gehinderd door technische belemmeringen wanneer de betrokken schepen gecertificeerd zijn als zijnde in overeenstemming met de bepalingen van de relevante internationale verdragen door lidstaten of namens deze door organisaties die zijn erkend uit hoofde van Richtlijn 94/57/EG van de Raad van 22 november 1994 inzake gemeenschappelijke voorschriften en normen voor met de inspectie en controle van schepen belaste organisaties en voor de desbetreffende werkzaamheden van maritieme instanties ⁽³⁾.
- (6) Een lidstaat die een schip inschrijft dient echter de mogelijkheid te behouden om voorschriften toe te passen waarvan de werkingssfeer of de aard verschillen van de voorschriften van de in artikel 2, onder a), genoemde verdragen.
- (7) Teneinde te waarborgen dat de lidstaat die het register van inschrijving beheert snel een gefundeerde beslissing kan nemen, dient de lidstaat die het register van uitschrijving beheert de eerstbedoelde lidstaat alle relevante gegevens waarover hij beschikt met betrekking tot de staat en de uitrusting van het schip te verstrekken. De lidstaat die het register van inschrijving beheert dient niettemin het schip aan een inspectie te kunnen onderwerpen teneinde zich te vergewissen van de staat en uitrusting ervan.

⁽¹⁾ PB C 80 van 30.3.2004, blz. 88.

⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 13 januari 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 6 april 2004.

⁽³⁾ PB L 319 van 12.12.1994, blz. 20. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/84/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 324 van 29.11.2002, blz. 53).

- (8) Schepen waaraan de toegang tot havens van lidstaten is ontzegd uit hoofde van Richtlijn 95/21/EG van de Raad van 19 juni 1995 betreffende de naleving, met betrekking tot de schepen die gebruikmaken van havens in de Gemeenschap en varen in de onder de jurisdictie van de lidstaten vallende wateren, van internationale normen op het gebied van de veiligheid van schepen, voorkoming van verontreiniging en leef- en werkomstandigheden aan boord (havenstaatcontrole) ⁽¹⁾, of die in de loop van de drie jaar die aan het verzoek om inschrijving voorafgaan ingevolge inspectie meer dan eenmaal in de haven zijn aangehouden, zouden niet voor overdracht onder het vereenvoudigde regime naar een ander register binnen de Gemeenschap in aanmerking mogen komen.
- (9) De relevante internationale verdragen laten enkele belangrijke kwesties voor interpretatie van de voorschriften over aan de partijen. Op basis van hun eigen uitlegging mogen de lidstaten aan alle schepen die onder hun vlag varen en aan de bepalingen van de relevante internationale verdragen onderworpen zijn, certificaten verstrekken waarin zij verklaren dat aan deze bepalingen is voldaan. De lidstaten passen nationale technische voorschriften toe waarvan sommige bepalingen andere voorwaarden bevatten dan die welke in de verdragen en in de bijbehorende technische normen zijn vastgelegd. Een passende procedure dient te worden ingesteld voor het overbruggen van verschillen in interpretatie die zich kunnen voordoen in het geval van een verzoek om overdracht tussen registers.
- (10) Teneinde toezicht op de uitvoering van deze verordening mogelijk te maken, dienen de lidstaten de Commissie elk jaar een beknopt verslag voor te leggen. In het eerste jaarlijks verslag geven de lidstaten aan welke maatregelen zij hebben genomen om de tenuitvoerlegging van de verordening te vergemakkelijken.
- (11) De bepalingen van Verordening (EEG) nr. 613/91 van de Raad van 4 maart 1991 betreffende overdracht van schepen tussen nationale registers binnen de Gemeenschap ⁽²⁾ worden door deze verordening aanzienlijk aangescherpt en uitgebreid. Verordening (EEG) nr. 613/91 dient daarom te worden ingetrokken.
- (12) De voor de uitvoering van deze verordening vereiste maatregelen worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽³⁾,

HEBBER DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel

Het doel van deze verordening is het wegnemen van de technische belemmeringen voor de overdracht van vracht- en passagiersschepen die de vlag van een lidstaat voeren tussen registers van de lidstaten waarbij tegelijkertijd, in overeenstemming met internationale verdragen, een hoog niveau van veiligheid van de schepen en bescherming van het milieu wordt gewaarborgd.

Artikel 2

Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a) „verdragen”, het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee van 1974 (SOLAS 1974), het Internationaal Verdrag betreffende de uitwatering van schepen van 1966 (LL 1966), het Internationaal Verdrag betreffende de meting van schepen van 1969 en het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen van 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1978 (MARPOL 1973/1978), in hun actuele versies, alsmede de in verband daarmee in het kader van door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) aangenomen resoluties met dwingend karakter, alsmede de protocollen en wijzigingen op deze teksten in hun actuele versies;
- b) „voorschriften”, de in de verdragen vastgelegde voorschriften inzake veiligheid en voorkoming van verontreiniging met betrekking tot de bouw en uitrusting van schepen en, voor passagiersschepen die voor binnenlandse reizen worden gebruikt, de voorschriften vastgelegd in Richtlijn 98/18/EG van de Raad van 17 maart 1998 inzake veiligheidsvoorschriften en -normen voor passagiersschepen ⁽⁴⁾;
- c) „certificaten”, certificaten en verklaringen aangaande de conformiteit die door een lidstaat, of door een erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt zijn afgegeven in overeenstemming met de verdragen en, voor passagiersschepen die voor binnenlandse reizen worden gebruikt, in overeenstemming met artikel 11 van Richtlijn 98/18/EG;
- d) „passagiersschip”, een schip dat meer dan twaalf passagiers vervoert;

⁽¹⁾ PB L 157 van 7.7.1995, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/84/EG.

⁽²⁾ PB L 68 van 15.3.1991, blz. 1. Verordening gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2099/2002 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 324 van 29.11.2002, blz. 1).

⁽³⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽⁴⁾ PB L 144 van 15.5.1998, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/75/EG van de Commissie (PB L 190 van 30.7.2003, blz. 6).

- e) „passagier”, iedere persoon aan boord met uitzondering van:
- i) de kapitein en de bemanningsleden of andere personen die in welke hoedanigheid dan ook in dienst of tewerkgesteld zijn aan boord van een schip ten behoeve van dat schip, en
  - ii) een kind beneden de leeftijd van één jaar;
- f) „binnenlandse reis”, een reis in zeegebieden van een haven van een lidstaat naar dezelfde of een andere haven binnen die lidstaat;
- g) „internationale reis”, een reis over zee van een haven in een lidstaat naar een haven buiten die lidstaat of omgekeerd;
- h) „vrachtschip”, een schip dat geen passagiersschip is;
- i) „erkende organisatie”, een organisatie die erkend is overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 94/57/EG.

Artikel 3

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is van toepassing op:
- a) vrachtschepen met geldige certificaten aan boord die:
- i) gebouwd zijn op of na 25 mei 1980, of
  - ii) vóór deze datum gebouwd zijn, doch die door een lidstaat of namens deze door een erkende organisatie gecertificeerd zijn als zijnde in overeenstemming met de voorschriften voor nieuwe schepen als vervat in SOLAS 1974 of, voor chemicaliën- en gastankers, met de relevante standaardcodes voor schepen die op of na 25 mei 1980 gebouwd zijn;
- b) passagiersschepen met geldige certificaten aan boord die voor binnenlandse en/of internationale reizen worden gebruikt en die:
- i) gebouwd zijn op of na 1 juli 1998, of
  - ii) vóór deze datum gebouwd zijn, doch die door een lidstaat of namens deze door een erkende organisatie gecertificeerd zijn als zijnde in overeenstemming met de voorschriften voor schepen die op of na 1 juli 1998 gebouwd zijn, als vervat in:
    - Richtlijn 98/18/EG voor schepen die voor binnenlandse reizen worden gebruikt,
    - SOLAS 1974 voor schepen die voor internationale reizen worden gebruikt.

2. Deze verordening is niet van toepassing op:

- a) schepen die worden opgeleverd na voltooiing van de bouw waarvoor de lidstaat van het register van uitschrijving kortlopende of voorlopige certificaten heeft afgegeven;
- b) schepen waaraan in de loop van de drie jaar die aan het verzoek om inschrijving voorafgaan uit hoofde van Richtlijn 95/21/EG de toegang tot havens van lidstaten is ontzegd, noch op schepen die in de loop van de drie jaar die aan het verzoek om inschrijving voorafgaan ingevolge inspectie meer dan eenmaal zijn aangehouden in de haven van een staat die het Memorandum van Overeenstemming van Parijs van 1982 inzake toezicht op schepen door de havenstaat heeft ondertekend en zulks om redenen die verband houden met de voorschriften van artikel 2, onder b). De verzoeken met betrekking tot deze schepen worden door de lidstaten niettemin tijdig en naar behoren behandeld;
- c) oorlogsschepen of schepen voor het transport van troepen, noch op andere schepen die eigendom zijn van een lidstaat of door een lidstaat worden geëxploiteerd en uitsluitend worden gebruikt voor officiële, niet-commerciële doeleinden;
- d) schepen die niet mechanisch worden aangedreven, op houten schepen met een primitieve constructie, niet-commerciële plezierjachten en op vissersvaartuigen;
- e) vrachtschepen met een brutotonnage van minder dan 500 ton.

Artikel 4

Overdracht tussen registers

1. Een lidstaat mag om technische redenen die voortvloeien uit de verdragen niet weigeren een schip te registreren dat in een andere lidstaat is geregistreerd, aan de voorschriften voldoet, geldige certificaten aan boord heeft en conform Richtlijn 96/98/EG van de Raad van 20 december 1996 inzake uitrusting van zeeschepen ⁽¹⁾ beschikt over uitrusting voorzien van een goedkeuring of typegoedkeuring.

Teneinde te voldoen aan verplichtingen die voortvloeien uit vóór 1 januari 1992 geratificeerde regionale milieu-instrumenten, mogen de lidstaten aanvullende eisen stellen in overeenstemming met de facultatieve bijlagen bij de verdragen.

2. Dit artikel doet geen afbreuk aan eventuele specifieke voorschriften voor de exploitatie van het schip op grond van artikel 7 van Richtlijn 98/18/EG en artikel 6 van Richtlijn 2003/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 april 2003 betreffende specifieke stabiliteitsvereisten voor ro-ro-passagiersschepen ⁽²⁾.

⁽¹⁾ PB L 46 van 17.2.1997, blz. 25. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/84/EG.

⁽²⁾ PB L 123 van 17.5.2003, blz. 22.

3. Na ontvangst van een verzoek om overdracht verstrekt de lidstaat van het register van uitschrijving de lidstaat van het register van inschrijving of de erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt, alle relevante informatie over het schip, in het bijzonder met betrekking tot de toestand en de uitrusting van het schip. Deze informatie omvat het historisch dossier van het schip en, voorzover van toepassing, een lijst van verbeteringen die het register van uitschrijving als voorwaarde heeft verbonden aan de inschrijving van het schip of de vernieuwing van de certificaten ervan, alsmede van achterstallige inspecties. De informatie omvat ten minste alle certificaten en gegevens met betrekking tot het schip die vereist zijn op grond van de relevante communautaire verdragen en instrumenten, alsmede de gegevens betreffende vlaggenstaatinspecties en havenstaatcontroles. De lidstaten werken met elkaar samen met het oog op een goede uitvoering van de bepalingen van dit lid.

4. Alvorens een schip in te schrijven mag de lidstaat van het register van inschrijving of de erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt, het schip aan een inspectie onderwerpen om na te gaan of de feitelijke staat van het schip en de uitrusting ervan in overeenstemming zijn met de in artikel 3 bedoelde certificaten. De inspectie vindt binnen een redelijke termijn plaats.

5. Indien de lidstaat van het register van inschrijving of de erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt, na de eigenaar van het schip een redelijke termijn te hebben gegeven om eventuele onregelmatigheden recht te zetten, op grond van de inspectie niet kan bevestigen dat het schip in overeenstemming is met de certificaten, stelt de lidstaat van het register van inschrijving of de genoemde organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt, de Commissie daarvan overeenkomstig artikel 6, lid 1, op de hoogte.

Artikel 5

Certificaten

1. Bij de overdracht verstrekt de lidstaat van het register van inschrijving of de erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt, onverminderd de bepalingen van Richtlijn 94/57/EG, certificaten voor het schip onder dezelfde voorwaarden als die welke golden onder de vlag van de lidstaat van het register van uitschrijving, mits de redenen of overwegingen die de lidstaat van het register van uitschrijving ertoe hebben gebracht specifieke voorwaarden te stellen of een vrijstelling of afwijking toe te staan, nog steeds van toepassing zijn.

2. Bij de vernieuwing, verlenging of herziening van de certificaten stelt de lidstaat van het register van inschrijving of de erkende organisatie die in naam van deze lidstaat optreedt geen andere voorwaarden dan die waaronder die certificaten destijds zijn afgegeven, voorzover de voorschriften voor bestaande schepen en de voorwaarden ongewijzigd blijven.

Artikel 6

Weigering van overdracht en uitlegging

1. De lidstaat van het register van inschrijving stelt de Commissie onverwijld in kennis van elke weigering om voor een

schip nieuwe certificaten af te geven of de afgifte van nieuwe certificaten toe te staan op grond van verschillen in de interpretatie van de voorschriften en de bepalingen die uit hoofde van de verdragen of de desbetreffende communautaire instrumenten aan de partijen wordt overgelaten.

De Commissie neemt de nodige initiatieven om een besluit te nemen volgens de procedure bedoeld in artikel 7, lid 2, tenzij haar binnen een maand wordt medegedeeld dat de betrokken lidstaten tot een akkoord zijn gekomen.

2. Wanneer een lidstaat van oordeel is dat een schip niet uit hoofde van artikel 4 kan worden geregistreerd om andere dan in lid 1 genoemde redenen die een ernstig gevaar inhouden voor de veiligheid, de beveiliging of het milieu, mag de registratie worden opgeschort.

De lidstaat stelt de Commissie hiervan onverwijld in kennis met opgaaf van de redenen voor de opschorting van de inschrijving. Het besluit om het schip niet in te schrijven kan al dan niet worden bevestigd volgens de procedure bedoeld in artikel 7, lid 2.

3. De Commissie mag het in artikel 7 bedoelde comité raadplegen over elke aangelegenheid die met de interpretatie en de tenuitvoerlegging van deze verordening verband houdt, met name om te waarborgen dat de normen voor veiligheid, beveiliging en bescherming van het milieu niet worden verlaagd.

Artikel 7

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Comité voor maritieme veiligheid en voorkoming van verontreiniging door schepen (COSS), dat is opgericht uit hoofde van artikel 3 van Verordening (EG) nr. 2099/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende de oprichting van het Comité voor maritieme veiligheid en voorkoming van verontreiniging door schepen (COSS) en houdende wijziging van de verordeningen op het gebied van maritieme veiligheid en voorkoming van verontreiniging door schepen ⁽¹⁾ (hierna „comité” genoemd).

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.

⁽¹⁾ PB L 324 van 29.11.2002, blz. 1.

De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op twee maanden.

3. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 8

Verslaglegging

1. De lidstaten verstrekken de Commissie jaarlijks een beknopt verslag over de uitvoering van deze verordening. Dit verslag bevat statistische gegevens over de overdracht van schepen overeenkomstig deze verordening en vermeldt de moeilijkheden die zich bij de uitvoering hebben voorgedaan.

2. Uiterlijk op 20 mei 2008 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze verordening, mede gebaseerd op de door de lidstaten ingediende verslagen. In dit verslag beoordeelt de Commissie onder meer de wenselijkheid van een herziening van de verordening.

Artikel 9

Wijzigingen

1. De in artikel 2 vastgestelde definities kunnen volgens de procedure van artikel 7, lid 2, worden gewijzigd om rekening

te houden met de ontwikkelingen op internationaal niveau, met name binnen de IMO, en om de doeltreffendheid van de verordening dankzij de opgedane ervaring en de technische vooruitgang te verbeteren, voorzover het toepassingsgebied van de verordening door deze wijzigingen niet wordt uitgebreid.

2. Elke wijziging op de verdragen kan uit hoofde van de artikel 5 van Verordening (EG) nr. 2099/2002 worden uitgesloten van het toepassingsgebied van deze verordening.

Artikel 10

Intrekking

Verordening (EEG) nr. 613/91 wordt ingetrokken.

Artikel 11

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

BESLUIT Nr. 790/2004/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 21 april 2004****tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau actief zijn op het terrein van jeugdzaken**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 149, lid 4,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het Verdrag stelt een burgerschap van de Unie in en bepaalt dat het optreden van de Gemeenschap inzake onderwijs, beroepsopleiding en jeugdzaken gericht is op het bevorderen van onder andere de ontwikkeling van uitwisselingsprogramma's voor jongeren en jongerenwerkers.
- (2) De verklaring van Laken, gehecht aan de conclusies van de Europese Raad van 14 en 15 december 2001, stelt dat een van de fundamentele uitdagingen voor de Europese Unie erin bestaat de burgers, en met name de jongeren, nader tot het Europese project en de Europese instellingen te brengen. Internationale niet-gouvernementele jongerenorganisaties bieden jongeren de mogelijkheid actieve burgers te worden en verantwoordelijkheidsgevoel te ontwikkelen, hun mening en waarden tot uitdrukking te brengen en aan internationale uitwisselingen deel te nemen; zij dragen er aldus toe bij jongeren vertrouwd met Europa te maken.

(3) Het op 21 november 2001 gepresenteerde witboek van de Commissie „Een nieuw elan voor Europa's jeugd” stelt dat de participatie van de jongeren moet worden aangemoedigd en beveelt met name aan de structuren waarbinnen jongeren hun mening kunnen uiten, te versterken; het witboek stelt verder dat informatievoorziening essentieel is voor de ontwikkeling van een actief burgerschap. Ook het Europees Parlement heeft in zijn resolutie ⁽³⁾ over dit witboek gewezen op de belangrijke rol van internationale en Europese jongerenorganisaties bij het streven jongeren de mogelijkheid te bieden duurzaam in het democratisch bestel in Europa te participeren.

(4) In het Witboek over Europese governance ⁽⁴⁾ dringt de Commissie aan op algemene openheid, op raadpleging van de actoren in het maatschappelijk middenveld en op hun participatie aan de EU-beleidsvorming. Zij waardeert de rol van niet-gouvernementele organisaties die verwoorden „wat er leeft bij de bevolking”.

(5) In de op 27 juni 2002 door de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, aangenomen resolutie over het kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken ⁽⁵⁾ wordt ingestemd met de in het Witboek over Europa's jeugd voorgestelde thematische prioriteiten, in het bijzonder waar het gaat om participatie en informatie, teneinde met name de participatie van de jongeren bij de uitoefening van een actief burgerschap aan te moedigen; tevens worden in de resolutie mechanismen voor de toepassing van de open coördinatiemethode voorgesteld die voorzien in de raadpleging, op passende wijze, van jongeren op nationaal niveau en in de raadpleging van het Europees Jeugdforum op Europees niveau.

(6) Het Europees Jeugdforum vertegenwoordigt de jongeren bij de Europese Unie en andere internationale instellingen. Het vervult een essentiële rol bij het coördineren en aan de Europese instellingen doorgeven van de adviezen en meningen van de niet-gouvernementele jongerenorganisaties, en bij het doorgeven aan die organisaties van informatie over Europese zaken die voor hen van belang zijn. Internationale niet-gouvernementele jongerenorganisaties bieden jongeren de mogelijkheid niet-for-

⁽¹⁾ PB C 10 van 14.1.2004, blz. 18.

⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 6 november 2003 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad). Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 22 december 2003 (PB C 72 E van 23.3.2004, blz. 10) en standpunt van het Europees Parlement van 10 maart 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad). Besluit van de Raad van 30 maart 2004.

⁽³⁾ PB C 180 E van 31.7.2003, blz. 145.

⁽⁴⁾ PB C 287 van 12.10.2001, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB C 168 van 13.7.2002, blz. 2.

mele en informele opleidingen te volgen en informatie te vergaren; zij vormen netwerken van organisaties zonder winstoogmerk die in de lidstaten en andere Europese landen actief zijn.

- (7) De begrotingslijnen A-3 0 2 3 en A-3 0 2 9 van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2003 en de voorgaande begrotingsjaren zijn bestemd ter ondersteuning van het Europees Jeugdforum en de internationale niet-gouvernementele jongerenorganisaties.
- (8) Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen ⁽¹⁾, hierna „het Financieel Reglement” genoemd, bepaalt dat voor deze bestaande ondersteunende acties een basisbesluit vereist is.
- (9) Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie hebben zich er bij de goedkeuring van het Financieel Reglement toe verplicht, ervoor te zorgen dat dit basisbesluit van kracht wordt met ingang van het begrotingsjaar 2004.
- (10) Geografisch dient het programma de toetredende lidstaten te bestrijken en voor bepaalde acties eventueel alle Europese landen, gelet op het belang dat erin gelegen is de banden tussen de uitgebreide Unie en haar buurlanden op dit continent te versterken.
- (11) Op eventuele niet-communautaire medefinanciering uit nationale overheidsmiddelen zijn de artikelen 87 en 88 van het Verdrag van toepassing.
- (12) Dit besluit stelt voor de gehele duur van het programma de financiële middelen vast die in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure voor de begrotingsautoriteit het voornaamste referentiepunt vormen in de zin van punt 33 van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure ⁽²⁾.
- (13) Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit besluit dienen het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel strikt te worden nageleefd,

BESLUITEN:

Artikel 1

Doelstelling van het programma

1. Bij dit besluit wordt een communautair actieprogramma vastgesteld ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau actief zijn op het terrein van jeugdzaken, hierna „het programma” genoemd.

2. De algemene doelstelling van dit programma bestaat erin de activiteiten van deze organisaties te ondersteunen. Deze activiteiten vormen ofwel het doorlopend werkprogramma van een organisatie die een doelstelling van algemeen Europees belang op het gebied van jeugdzaken nastreeft, of een doelstelling die in het beleid van de Europese Unie op dit gebied past. Deze activiteiten moeten met name bijdragen — of in staat zijn bij te dragen — tot actieve participatie van jonge burgers in het openbare leven en de maatschappij en tot de ontwikkeling en de uitvoering van de communautaire samenwerking op het gebied van jeugdzaken in de ruime betekenis van het woord. De samenwerking met het Europees Jeugdforum draagt bij tot dit algemene doel, aangezien dit Forum de niet-gouvernementele jongerenorganisaties vertegenwoordigt en coördineert en informatie betreffende jongeren doorgeeft aan de Europese instellingen.

3. Dit programma loopt van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2006.

Artikel 2

Toegang tot het programma

Exploitatiesubsidies worden alleen toegekend aan organisaties die de bepalingen van de bijlage naleven en de volgende kenmerken vertonen:

- de activiteiten van de organisatie moeten stroken met de basisbeginselen van het communautaire optreden op het gebied van jeugdzaken, en rekening houden met de in de bijlage vermelde prioriteiten;
- de organisatie moet juridisch langer dan een jaar bestaan;
- de organisatie moet op Europees niveau werkzaam zijn, hetzij alleen, hetzij binnen een of ander gecoördineerd verband, en haar structuur en activiteiten dienen een potentiële Unie-wijde uitwerking te hebben, dan wel ten minste acht van de in artikel 3 bedoelde landen, met inbegrip van de lidstaten, te bestrijken.

Artikel 3

Deelname van derde landen

1. Deelname aan acties van dit programma is mogelijk voor organisaties die gevestigd zijn in:

⁽¹⁾ PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.

⁽²⁾ PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1. Akkoord laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2003/429/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 147 van 14.6.2003, blz. 25).

- a) de toetredende staten die het Toetredingsverdrag van 16 april 2003 ondertekend hebben;
- b) de landen van de EVA/EER, overeenkomstig de voorwaarden van de EER-overeenkomst;
- c) Roemenië en Bulgarije, met dien verstande dat de deelnemingsvoorwaarden dienen te worden vastgesteld overeenkomstig de Europaovereenkomsten, de aanvullende protocollen bij die overeenkomsten en de besluiten van de respectieve associatieraden;
- d) Turkije, met dien verstande dat de deelnemingsvoorwaarden dienen te worden vastgesteld overeenkomstig de Kaderovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en de Republiek Turkije van 26 februari 2002 inzake de algemene beginselen voor de deelname van de Republiek Turkije aan communautaire programma's ⁽¹⁾.

2. De deelname aan dit programma kan ook worden opengesteld voor organisaties gevestigd in de Balkanlanden die deelnemen aan het stabiliserings- en associatieproces voor de landen van Zuidoost-Europa ⁽²⁾ en voor organisaties gevestigd in bepaalde landen van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten ⁽³⁾, volgens met die landen overeen te komen voorwaarden en procedures.

Artikel 4

Selectie van begunstigden

Het programma omvat twee groepen begunstigden:

- a) groep 1: exploitatiesubsidies worden direct verleend aan de begunstigden vermeld onder punt 2.1 van de bijlage;
- b) groep 2: exploitatiesubsidies worden volgens de in de bijlage vastgelegde algemene criteria, na een oproep tot indiening van voorstellen, verleend voor permanente activiteiten van een organisatie die een doel nastreeft van algemeen Europees belang op het terrein van jeugdzaken.

Artikel 5

Verlenen van een subsidie

Bij het verlenen van subsidies uit hoofde van de verschillende acties van dit programma worden de bepalingen van het betreffende deel van de bijlage in acht genomen.

Artikel 6

Financiële bepalingen

1. De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor de in artikel 1, lid 3, aangegeven periode worden vastgesteld op 13 miljoen EUR.
2. De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

Artikel 7

Uitvoering

De Commissie is belast met de uitvoering van dit programma en brengt daarover regelmatig verslag uit aan het Europees Parlement, de Raad en de lidstaten, overeenkomstig het bepaalde in de bijlage.

Artikel 8

Toezicht en evaluatie

De Commissie legt uiterlijk op 31 december 2007 aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor over de verwezenlijking van de doelstellingen van dit programma. Dit verslag is, onder meer, gebaseerd op een extern evaluatieverslag, dat uiterlijk eind 2006 beschikbaar moet zijn en waarin in ieder geval de relevantie en de algemene coherentie van het programma, de doelmatigheid van de uitvoering ervan (voorbereiding, selectie en uitvoering van de acties), en de algemene en individuele doelmatigheid van de acties (in termen van de verwezenlijking van de in artikel 1 en in de bijlage genoemde doelstellingen) beoordeeld worden.

Artikel 9

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

⁽¹⁾ PB L 61 van 2.3.2002, blz. 29.

⁽²⁾ Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Albanië, Servië en Montenegro, Bosnië en Herzegovina, en Kroatië.

⁽³⁾ Wit-Rusland, Moldavië, Russische Federatie, Oekraïne.

BIJLAGE

1. ONDERSTEUNDE ACTIVITEITEN

De in artikel 1 geformuleerde algemene doelstelling is gericht op versterking van de communautaire actie op het terrein van jeugdzaken en van de doelmatigheid van die actie, door middel van ondersteuning van organisaties die actief zijn op dit terrein.

1.1. Bij de activiteiten van jongerenorganisaties die kunnen bijdragen tot de versterking en de doelmatigheid van de communautaire actie gaat het met name om:

- het functioneren als spreekbuis voor en het behartigen van de belangen van jongeren in al hun verscheidenheid op communautair niveau;
- uitwisselingen van jongeren en vrijwilligerswerk;
- informele en niet-formele leer- en werkprogramma's;
- intercultureel leren en interculturele toenadering;
- discussies over Europese aangelegenheden en EU-beleid of jeugdbeleid;
- verspreiding van informatie over de communautaire actie;
- acties ter bevordering van participatie en initiatieven van jonge burgers.

1.2. Bij de voornaamste activiteiten van het Europees Jeugdforum gaat het met name om:

- vertegenwoordiging van jongeren bij de Europese Unie;
- coördinatie van de standpunten van de leden van het Forum ten overstaan van de Europese Unie;
- doorgeven van informatie over jeugdzaken aan de Europese instellingen;
- doorgeven van informatie van de Europese Unie aan nationale jeugdleden en niet-gouvernementele organisaties;
- stimuleren en vergemakkelijken van de participatie van jongeren in het democratisch bestel;
- bijdragen aan het nieuwe samenwerkingskader op het gebied van jeugdzaken waartoe op het niveau van de Europese Unie besloten is;
- medewerken aan de ontwikkeling van jongerenbeleid, jeugdwerk en opleidingsmogelijkheden, aan het doorgeven van informatie over jongeren en aan de ontwikkeling van representatieve structuren voor jongeren in geheel Europa;
- discussie over en bezinning op de jeugd in Europa en andere delen van de wereld en over de actie van de Europese Unie ten behoeve van jongeren.

2. UITVOERING VAN DE ONDERSTEUNDE ACTIVITEITEN

De activiteiten van organisaties die in aanmerking komen voor een communautaire subsidie uit hoofde van dit programma dienen onder een van de volgende programmaonderdelen te vallen.

2.1. *Deel 1: Steun voor het Europees Jeugdforum*

2.1.1. Uit hoofde van dit deel kunnen subsidies worden verleend ter ondersteuning van permanente activiteiten van het Europees Jeugdforum, een organisatie die een doel van algemeen Europees belang nastreeft en waarvan de leden de nationale jeugdleden en internationale niet-gouvernementele jongerenorganisaties zijn, met inachtneming van de volgende beginselen:

- onafhankelijkheid van het Europees Jeugdforum bij de selectie van zijn leden, waarbij wordt gezorgd voor een zo ruim mogelijke vertegenwoordiging van verschillende soorten jongerenorganisaties;
- autonomie van het Europees Jeugdforum bij de gedetailleerde bepaling van zijn activiteiten, met inachtneming van paragraaf 1.2;

- een zo groot mogelijke betrokkenheid bij de activiteiten van het Europees Jeugdforum van jongerenorganisaties die niet bij het Forum zijn aangesloten en van jongeren die geen lid zijn van een organisatie;
  - een actieve bijdrage van het Europees Jeugdforum aan de politieke processen op Europees niveau die jongeren betreffen, met name door te reageren op verzoeken van de Europese instellingen wanneer deze het maatschappelijk middenveld willen raadplegen en door de standpunten van deze instellingen aan zijn leden uit te leggen;
  - uitbreiding van het lidmaatschap van het Forum tot organisaties uit de in artikel 3 genoemde landen.
- 2.1.2. De uit hoofde van deel 1 voor subsidiëring in aanmerking komende uitgaven van het Europees Jeugdforum betreffen zowel de exploitatiekosten als de uitgaven voor het uitvoeren van zijn acties.
- 2.1.3. De aan het Europees Jeugdforum verleende subsidies mogen niet al zijn subsidiabele uitgaven voor het betreffende kalenderjaar dekken: minimaal 20 % van de begroting van het Forum moet uit andere dan communautaire bronnen worden medegefinancierd. Deze medefinanciering kan geheel of gedeeltelijk in natura plaatsvinden, op voorwaarde dat deze bijdrage niet hoger gewaardeerd wordt dan hetzij de feitelijke en in de boekhouding vastgelegde kosten, hetzij de algemeen aanvaarde kosten op de betreffende markt.
- 2.1.4. Overeenkomstig artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement wordt bij de aan het Europees Jeugdforum verleende subsidies voor de exploitatiekosten een uitzondering gemaakt op het degressiviteitsprincipe, omdat deze organisatie een doel van algemeen Europees belang nastreeft.
- 2.1.5. Gezien de noodzaak het voortbestaan van het Europees Jeugdforum te verzekeren, wordt bij de toewijzing van de middelen van het programma rekening gehouden met het volgende richtsnoer: de uit hoofde van deel 1 toegewezen middelen bedragen niet minder dan 2 miljoen EUR.
- 2.1.6. Aan het Jeugdforum kunnen subsidies worden verleend na ontvangst van een deugdelijk werkplan en budget. De subsidies kunnen in het kader van een partnerschapskaderovereenkomst met de Commissie op jaarbasis worden verleend.
- 2.2. *Deel 2: Steun voor permanente activiteiten van organisaties die een doel van algemeen Europees belang nastreven op het terrein van jeugdzaken, dan wel een doelstelling die past in het kader van het beleid van de Europese Unie op dit gebied.*
- 2.2.1. Uit hoofde van dit deel kunnen subsidies worden verleend ter ondersteuning van exploitatie- en administratiekosten van de bovengenoemde organisaties. Daarbij kan het gaan om:
- a) organisaties zonder winstoogmerk die hun activiteiten uitsluitend ten behoeve van jongeren uitoefenen, of organisaties met een bredere doelstelling die een deel van hun activiteiten uitsluitend ten behoeve van jongeren uitoefenen; in beide gevallen dient de betreffende organisatie de jongeren te betrekken bij het beheer van die activiteiten;
  - b) representatieve Europese netwerken van organisaties zonder winstoogmerk die zich inzetten voor jongeren en hen bij het beheer van hun activiteiten betrekken.
- Als ondersteuning voor de uitvoering van het permanente werkprogramma van een dergelijke organisatie kan een jaarlijkse exploitatiesubsidie worden verleend.
- 2.2.2. In het kader van deel 2 wordt bij de vaststelling van de exploitatiesubsidie alleen rekening gehouden met kosten die noodzakelijk zijn voor het goede verloop van de normale activiteiten van de geselecteerde organisatie, met name personeelskosten, algemene kosten (huur, andere kosten van huisvesting, uitrusting, kantoorbenodigdheden, telecommunicatie, portokosten, enz.), de kosten van interne vergaderingen en van publicaties, informatievoorziening en informatieverbreiding.
- 2.2.3. Een exploitatiesubsidie uit hoofde van deel 2 mag niet alle subsidiabele uitgaven van de organisatie voor het betreffende kalenderjaar dekken. Minimaal 20 % van de begroting van de organisaties in kwestie moet uit andere dan communautaire bronnen worden medegefinancierd. Het percentage van de medefinanciering wordt elk jaar aangegeven in de oproep tot het indienen van voorstellen. Deze medefinanciering kan geheel of gedeeltelijk in natura plaatsvinden, op voorwaarde dat deze bijdrage niet hoger gewaardeerd wordt dan hetzij de feitelijke en in de boekhouding vastgelegde kosten, hetzij de algemeen aanvaarde kosten op de betreffende markt.

- 2.2.4. Overeenkomstig artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement hebben aldus verleende exploitatiesubsidies in geval van verlenging een degressief karakter. Deze degressiviteit wordt toegepast met ingang van het derde jaar en bedraagt 2,5 % per jaar. Met het oog op de naleving van deze regel, die van toepassing is onverminderd de hierboven genoemde medefinancieringsregel, is het percentage van de communautaire medefinanciering dat overeenkomt met de subsidie voor een gegeven begrotingsjaar ten minste 2,5 procentpunt lager dan het percentage van de communautaire medefinanciering dat overeenkomt met de subsidie voor het voorafgaande begrotingsjaar.
- 2.2.5. Organisaties die een exploitatiesubsidie ontvangen uit hoofde van deel 2 worden geselecteerd op basis van oproepen tot het indienen van voorstellen.

Met de aldus geselecteerde organisaties kunnen partnerschapskaderovereenkomsten worden gesloten voor de looptijd van het programma. De op deze kaderovereenkomsten gebaseerde specifieke subsidies worden verleend overeenkomstig de daarin bepaalde procedures.

In de kaderovereenkomsten mogen evenwel jaarlijkse oproepen tot het indienen van voorstellen voor bijkomende begunstigden niet worden uitgesloten.

2.3. Overgangsbepalingen

- 2.3.1. Voor de in 2004 toegekende subsidies kan het tijdvak voor subsidiëring op 1 januari 2004 van start gaan mits de desbetreffende uitgaven noch vóór de datum van indiening van de subsidieaanvraag, noch vóór het begin van het boekjaar van de begunstigde gedaan zijn.
- 2.3.2. In 2004 kan worden afgeweken van de verplichting dat de ondertekening van de subsidieovereenkomst uiterlijk binnen de eerste vier maanden na het begin van het boekjaar van de begunstigde moet plaatsvinden, zoals bepaald in artikel 112, lid 2, van het Financieel Reglement, voor begunstigden van wie het boekjaar voor 1 maart van het lopende jaar begint. In dit geval kunnen de subsidieovereenkomsten tot uiterlijk 30 juni 2004 worden ondertekend.

3. CRITERIA VOOR DE BEOORDELING VAN SUBSIDIEAANVRAGEN

- 3.1. De subsidieaanvragen worden beoordeeld in het licht van:
- de mate van overeenstemming met de doelstellingen van het programma;
  - de kwaliteit van de geplande activiteiten;
  - het van de activiteiten te verwachten multiplicatoreffect op jongeren;
  - de geografische uitstraling van de activiteiten;
  - de rol van jongeren in de structuren van de betreffende organisaties.
- 3.2. De Commissie biedt de aanvragers de mogelijkheid vormfouten binnen een bepaalde periode na indiening van de aanvraag te corrigeren.

4. TRANSPARANTIE

Elke begunstigde van een subsidie uit hoofde van een programmaonderdeel geeft op een in het oog springende plaats, zoals de startpagina van zijn website of het jaarverslag, aan dat hij subsidiegelden uit de begroting van de Europese Unie heeft ontvangen.

5. BEHEER VAN HET PROGRAMMA

De Commissie kan op basis van een kosten-batenanalyse besluiten om het beheer van het programma geheel of gedeeltelijk op te dragen aan een uitvoerend agentschap, conform artikel 55 van het Financieel Reglement. Zij kan ook een beroep doen op deskundigen of op andere vormen van technische of administratieve bijstand waarbij geen overheidstaken in het geding zijn. Deze bijstand kan worden verleend in het kader van specifieke dienstverleningscontracten. Bovendien kan de Commissie studies financieren en vergaderingen van deskundigen organiseren, als dat de uitvoering van het programma kan vergemakkelijken; voorts kan zij acties inzake informatie, publicatie en verspreiding ondernemen die rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het doel van het programma.

6. CONTROLES EN AUDITS
- 6.1. De begunstigde van een exploitatiesubsidie houdt alle bewijsstukken van uitgaven die zijn gedaan tijdens het jaar waarvoor de subsidie is verleend (met name het geverifieerde financiële overzicht), gedurende vijf jaar na de laatste betaling ter beschikking van de Commissie. De begunstigde van een exploitatiesubsidie zorgt ervoor dat eventuele bewijsstukken in het bezit van partners of leden ter beschikking van de Commissie worden gesteld.
- 6.2. De Commissie heeft het recht om de aanwending van de subsidie te onderwerpen aan een audit die rechtstreeks wordt uitgevoerd door haar eigen personeel, dan wel door een bevoegde externe organisatie van haar keuze. Deze audits kunnen worden uitgevoerd tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst, en tijdens een periode van vijf jaar vanaf de datum waarop het saldo van de subsidie is betaald. De auditresultaten kunnen er eventueel toe leiden dat de Commissie besluiten tot terugvordering neemt.
- 6.3. Het personeel van de Commissie en de door de Commissie gemachtigde externe personen hebben op passende wijze toegang tot met name de kantoren van de begunstigde, evenals tot alle noodzakelijke gegevens, ook in elektronische vorm, om deze audits tot een goed einde te brengen.
- 6.4. De Europese Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hebben dezelfde rechten als de Commissie, en met name het recht van toegang.
- 6.5. Om de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraude en andere onregelmatigheden te beschermen, is de Commissie krachtens Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad ⁽¹⁾ gemachtigd in het kader van dit programma controles en verificaties ter plaatse uit te voeren. Eventueel voert het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) onderzoek uit overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- 6.6. In gevallen waarin dit basisbesluit geen regelgeving bevat, zijn het Financieel Reglement en de bijbehorende uitvoeringsvoorschriften van toepassing.
-

⁽¹⁾ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

⁽²⁾ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

BESLUIT Nr. 791/2004/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 21 april 2004****tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter bevordering van op Europees niveau actieve organisaties en ter ondersteuning van gerichte activiteiten op het gebied van onderwijs en opleiding**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 149, lid 4, en artikel 150, lid 4,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het Verdrag bepaalt dat de Gemeenschap moet bijdragen tot de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte door de activiteiten van de lidstaten te ondersteunen en aan te vullen, een beleid inzake beroepsopleiding ten uitvoer moet leggen waardoor de activiteiten van de lidstaten worden versterkt en de samenwerking met derde landen moet bevorderen.
- (2) De aan de conclusies van de Europese Raad van 14 en 15 december 2001 gehechte verklaring van Laken stelt dat een van de fundamentele uitdagingen voor de Europese Unie erin bestaat de burgers nader tot het Europese project en de Europese instellingen te brengen.
- (3) In het op 14 juni 2002 door de Raad goedgekeurd gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up inzake de doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa ⁽³⁾ wordt een actieprogramma beschreven dat communautaire steun vereist.

(4) De verklaring van de Europese Unie ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (Wenen, 10 december 1998) pleit ervoor dat de Europese Unie in samenspraak met andere betrokken organisaties de samenwerking op het gebied van mensenrechten, zoals onderwijs- en opleidingsactiviteiten, verder ontwikkelt en zorgt voor de continuering van het door vijftien Europese universiteiten georganiseerde programma voor doctoraalstudie inzake mensenrechten en democratisering.

(5) De conclusies van de Europese Raad van Keulen van 4 juni 1999 stellen dat met het oog op de bestaanszekerheid en de continuïteit van het Europees programma voor doctoraalstudie inzake mensenrechten en democratisering „nadere aandacht moet worden besteed aan het vraagstuk van de begrotingscontinuïteit”.

(6) De begrotingsonderdelen A-3010, A-3011, A-3012, A-3013, A-3014, A-3017, A-3022, A-3027, A-3044, B3-1000 en B3-304 van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2003 en voorgaande begrotingsjaren zijn op het gebied van onderwijs en opleiding doeltreffend gebleken.

(7) Het Europacollege, dat postuniversitaire opleidingen met een Europese dimensie op het gebied van recht, economie, menswetenschappen en politieke en sociale wetenschappen organiseert, het Europees Universitair Instituut, dat bijdraagt tot de ontwikkeling van het Europees cultureel en wetenschappelijk erfgoed via hoger onderwijs en onderzoek, het Europees Instituut voor bestuurskunde, dat opleidingen Europese integratie voor nationale en Europese ambtenaren organiseert, de Academie voor Europees recht in Trier, die universitaire opleidingen voor deskundigen in en gebruikers van Europees recht organiseert, het European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation, dat een Europese doctoraalstudie, Advanced Internships en andere onderwijs-, opleidings- en onderzoeksactiviteiten ter bevordering van de mensenrechten en de democratisering organiseert, het Europees Agentschap voor de ontwikkeling van het onderwijs voor leerlingen met bijzondere behoefte, dat streeft naar een kwalitatieve verbetering van het bijzonder onderwijs en naar duurzame

⁽¹⁾ PB C 32 van 5.2.2004, blz. 52.

⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 6 november 2003 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 22 december 2003 (PB C 72 E van 23.3.2004, blz. 19) en standpunt van het Europees Parlement van 10 maart 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad). Besluit van de Raad van 30 maart 2004.

⁽³⁾ PB C 142 van 14.6.2002, blz. 1.

Europese samenwerking op dit gebied, en het Centre international de formation européenne, dat voor onderwijs, opleiding en onderzoek zorgt met betrekking tot de Europese eenwording, de mondialisering, het federalisme, het regionalisme en de transformatie van eigentijdse maatschappelijke structuren, zijn organisaties die doelstellingen van algemeen Europees belang nastreven.

- (8) Vooral sinds de aanneming van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels in de artikelen 81 en 82 van het Verdrag ⁽¹⁾, die de nationale rechterlijke instanties meer bevoegdheden geeft om deze Verdragsbepalingen toe te passen, groeit de behoefte om nationale rechters via opleiding met de toepassing van het Gemeenschapsrecht vertrouwd te maken en ervoor te zorgen dat deze opleiding door de Gemeenschap wordt gesteund.
- (9) Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen ⁽²⁾, hierna „het Financieel Reglement” genoemd, bepaalt dat voor de bestaande steunmaatregelen een basisbesluit vereist is.
- (10) Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie hebben bij de goedkeuring van het Financieel Reglement toegezegd ervoor te zullen zorgen dat dit basisbesluit vanaf het begrotingsjaar 2004 in werking treedt; de Commissie heeft toegezegd rekening te zullen houden met de opmerkingen in de begroting in de context van de uitvoering.
- (11) Er moet voor worden gezorgd dat voor de instellingen waaraan de Gemeenschap de afgelopen jaren financiële steun heeft verleend, voldoende stabiliteit en continuïteit van de financiering wordt gewaarborgd, met inachtneming van de nieuwe Financiële Reglementen en de bijbehorende uitvoeringsvoorschriften.
- (12) Het geografisch bereik van het programma moet worden uitgebreid tot de toetredende lidstaten en, voor bepaalde acties, eventueel ook tot de landen van de EVA/EER en de kandidaat-lidstaten.
- (13) Bij eventuele niet-communautaire financiering uit middelen van individuele landen moeten de artikelen 87 en 88 van het Verdrag in acht worden genomen.
- (14) Dit besluit stelt voor de gehele duur van het programma de financiële middelen vast die voor de begrotingsautoriteit het voornaamste referentiepunt vormen in de zin

van punt 33 van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure ⁽³⁾.

- (15) Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit besluit moeten het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel strikt worden nageleefd,

BESLUITEN:

Artikel 1

Doelstelling van het programma en activiteiten

1. Dit besluit stelt een communautair actieprogramma op het gebied van onderwijs en opleiding vast ter ondersteuning van organisaties en hun activiteiten die de kennis over de opbouw van Europa beogen te vergroten en te verdiepen of willen bijdragen aan de verwezenlijking van gemeenschappelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van onderwijs en opleiding, zowel binnen als buiten de Gemeenschap, hierna het „programma” genoemd.
2. De algemene doelstelling van dit programma bestaat erin de activiteiten te steunen van organisaties op het gebied van onderwijs en opleiding.

Het programma bestrijkt de volgende activiteiten:

- a) het lopend werkprogramma van een op Europees of wereldniveau actieve organisatie die een doelstelling van algemeen Europees belang op het gebied van onderwijs en opleiding nastreeft of een doelstelling die deel uitmaakt van het beleid van de Europese Unie op dit gebied;
- b) een gerichte actie om het optreden van de Europese Unie op dit gebied te promoten, informatie over de Europese integratie en de doelstellingen van de Unie in het kader van de internationale betrekkingen te verspreiden of de actie van de Gemeenschap en de verspreiding ervan op nationaal niveau te bevorderen.

Deze activiteiten moeten met name bijdragen — of in staat zijn bij te dragen — aan de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid en acties inzake communautaire samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding.

⁽¹⁾ PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.

⁽³⁾ PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1. Akkoord laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2003/429/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 147 van 14.6.2003, blz. 25).

3. Dit programma loopt van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2006.

Artikel 2

Toegang tot het programma

Om voor een subsidie in aanmerking te komen, moeten organisaties aan de eisen van de bijlage voldoen en de volgende kenmerken hebben:

- het moeten onafhankelijke rechtspersonen zonder winst-oogmerk zijn die voornamelijk op het gebied van onderwijs of opleiding actief zijn en een doelstelling van algemeen belang nastreven;
- zij moeten juridisch langer dan twee jaar bestaan en hun boekhouding van de laatste twee jaar moet door een erkende accountant gecertificeerd zijn;
- hun activiteiten moeten stroken met de basisbeginselen van de communautaire actie op het gebied van onderwijs en opleiding en rekening houden met de in de bijlage vermelde prioriteiten.

De Commissie kan in uitzonderlijke omstandigheden een afwijking van de voorwaarden van de eerste alinea, onder b), toestaan, mits de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap daardoor niet in het gedrang komt.

Artikel 3

Deelname van derde landen

Deelname aan acties van dit programma is mogelijk voor organisaties die gevestigd zijn in:

- de toetredende staten die het Toetredingsverdrag van 16 april 2003 ondertekend hebben;
- de landen van de EVA/EER, overeenkomstig de voorwaarden in de EER-overeenkomst;
- Roemenië en Bulgarije, waarbij de deelnemingsvoorwaarden dienen te worden vastgesteld overeenkomstig de Europaovereenkomsten, de aanvullende protocollen bij die overeenkomsten en de besluiten van de respectieve associatieraden;
- Turkije, waarbij de deelnemingsvoorwaarden dienen te worden vastgesteld overeenkomstig de kaderovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Turkije van 26 februari 2002 inzake de algemene beginselen voor de deelname van Turkije aan communautaire programma's ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ PB L 61 van 2.3.2003, blz. 29.

Artikel 4

Selectie van begunstigden

Het programma omvat twee groepen begunstigden:

- groep 1: exploitatiesubsidies die rechtstreeks worden verleend aan de in punt 2 van de bijlage bij naam genoemde begunstigden;
- groep 2: steun voor Europese organisaties die actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding, voor activiteiten op het gebied van hoger onderwijs inzake Europese integratie, met inbegrip van Jean Monnet-leerstoelen, voor activiteiten die bijdragen aan de verwezenlijking van de toekomstige doelstellingen van onderwijs- en opleidingssystemen in Europa, voor de opleiding van nationale rechters op het gebied van het Europees recht en voor organisaties voor justitiële samenwerking. De begunstigden worden geselecteerd op basis van een oproep tot het indienen van voorstellen overeenkomstig de in de bijlage opgenomen algemene criteria.

Artikel 5

Verlenen van een subsidie

Bij het verlenen van subsidies uit hoofde van de verschillende acties van het programma moeten de in het desbetreffende deel van de bijlage beschreven bepalingen in acht worden genomen.

Artikel 6

Financiële bepalingen

- De financiële middelen voor de uitvoering van dit programma voor de in artikel 1, lid 3, vermelde periode worden vastgesteld op 77 miljoen EUR.
- De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

Artikel 7

Uitvoering

De Commissie zorgt voor de uitvoering van dit programma overeenkomstig de in de bijlage opgenomen bepalingen.

Artikel 8

Toezicht en evaluatie

- De Commissie dient uiterlijk op 31 december 2007 bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma.

Het verslag is met name gebaseerd op een extern evaluatieverslag dat uiterlijk eind 2006 beschikbaar moet zijn en waarin op zijn minst de algemene deugdelijkheid en samenhang van het programma, de efficiëntie van de uitvoering ervan (voorbereiding, selectie, uitvoering van acties) en de algemene en individuele efficiëntie van de verschillende acties (in termen van de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 1 en de bijlage) worden geëvalueerd.

De Commissie brengt voorts jaarlijks bij het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de uitvoering van het programma.

2. Het Europees Parlement en de Raad nemen overeenkomstig het Verdrag een besluit over de voortzetting van het programma vanaf 1 januari 2007.

Artikel 9

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

BIJLAGE

1. INLEIDING

De doelstellingen van artikel 1 worden nagestreefd via de in deze bijlage beschreven acties.

In deze bijlage worden twee belangrijke soorten acties beschreven:

- het eerste soort acties (actie 1 en 2) is bedoeld om steun te verlenen aan specifieke instellingen of geselecteerde organisaties die op Europees niveau actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding;
- het tweede soort acties (actie 3) is bedoeld om steun te verlenen aan specifieke, op de Europese integratie toegespitste activiteiten of projecten (actie 3A), aan EU-beleidsmaatregelen op het gebied van onderwijs en opleiding buiten de communautaire programma's op dit gebied (actie 3B) of aan opleidingen Europees recht, vooral ten behoeve van nationale rechters (actie 3C).

2. UITVOERING VAN DE ONDERSTEUNDE ACTIVITEITEN

De activiteiten van organisaties die uit hoofde van het programma een subsidie van de Gemeenschap kunnen krijgen, vallen onder een van de volgende groepen.

Actie 1: Steun voor specifieke instellingen die actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding

Er kunnen in het kader van deze actie subsidies worden verleend om huishoudelijke en administratieve kosten te dekken van de volgende instellingen die een doelstelling van algemeen Europees belang nastreven en op de volgende gebieden actief zijn:

- het Europacollege (campussen in Brugge en Natolin): postuniversitair onderwijs over de Europese dimensie van recht, economie, menswetenschappen en politieke en sociale wetenschappen;
- het Europees Universitair Instituut in Florence: levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het Europees cultureel en wetenschappelijk erfgoed via hoger onderwijs en onderzoek;
- het Europees Instituut voor bestuurskunde in Maastricht: opleidingen voor nationale en Europese ambtenaren om deze in staat te stellen hun verantwoordelijkheid op te nemen op het gebied van de Europese integratie;
- de Academie voor Europees recht in Trier: permanente educatie op universitair niveau ten behoeve van deskundigen in en gebruikers van Europees recht;
- het European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation: voortzetting van het Europees doctoraalprogramma inzake mensenrechten en democratisering, het Advanced Internship Programme en andere onderwijs-, opleidings- en onderzoeksactiviteiten ter bevordering van de mensenrechten en de democratisering;
- het Europees Agentschap voor de ontwikkeling van het bijzonder onderwijs: kwalitatieve verbetering van het bijzonder onderwijs en grootschalige Europese samenwerking op lange termijn op dit gebied;
- het Internationaal Centrum voor Europese vorming: studie, onderwijs, opleiding en onderzoek met betrekking tot de Europese eenwording, de globalisering, het federalisme, het regionalisme en de transformatie van eigentijdse maatschappelijke structuren vanuit een brede, wereldfederalistische visie.

De Commissie kan de bovengenoemde instellingen subsidies verlenen na ontvangst van een deugdelijk werkplan en budget. De subsidies kunnen op grond van een kaderpartnerschapsovereenkomst met de Commissie op jaarbasis of op verlengbare basis worden verleend.

Het in artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement beschreven degressiviteitsbeginsel geldt niet voor de in het kader van deze actie verleende subsidies.

De activiteiten van de in het kader van deze actie gesubsidieerde instellingen kunnen binnen of buiten de grenzen van de Europese Unie plaatshebben.

De in het kader van actie 1 vast te leggen middelen bedragen maximum 65 % en minimum 58 % van het totale budget voor het programma.

Actie 2: Steun voor Europese organisaties die op het gebied van onderwijs of opleiding actief zijn

Er kunnen in het kader van deze actie subsidies worden verleend om huishoudelijke en administratieve kosten te dekken van Europese organisaties die op het gebied van onderwijs en opleiding actief zijn en aan de volgende minimumcriteria voldoen:

- een organisatie zijn die een doelstelling van algemeen Europees belang nastreeft, zoals bepaald in artikel 162 van de uitvoeringsvoorschriften bij het Financieel Reglement, vastgelegd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie ⁽¹⁾;
- op Europees niveau op het gebied van onderwijs en opleiding actief zijn en duidelijke, in de officiële statuten van de organisatie verankerde doelstellingen nastreven;
- leden hebben in minstens twaalf lidstaten van de Europese Unie;
- samengesteld zijn uit nationale, regionale of plaatselijke organisaties;
- gevestigd zijn en juridische status hebben in een van de lidstaten van de Europese Unie;
- het merendeel van hun activiteiten organiseren in de lidstaten van de Europese Unie, landen van de Europese Economische Ruimte en/of kandidaat-lidstaten.

Er zullen in het kader van deze actie subsidies worden verleend na selectie van de voorstellen die in het kader van een of meer oproepen tot het indienen van voorstellen zijn ingediend. De subsidie van de Gemeenschap bedraagt maximum 75 % van de in een goedgekeurd werkplan van de organisatie beschreven subsidiabele kosten. De subsidies kunnen op grond van een kaderpartnerschapsovereenkomst met de Commissie op jaarbasis of op verlengbare basis worden verleend.

Het in artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement beschreven degressiviteitsbeginsel geldt niet voor de in het kader van deze actie verleende subsidies.

De in het kader van actie 2 vast te leggen middelen bedragen maximum 4 % van het totale budget voor het programma.

Actie 3A: Steun voor activiteiten in het hoger onderwijs ter bevordering van de Europese integratie (inclusief Jean Monnet-leerstoelen)

De activiteiten in het kader van deze actie hebben tot doel de acties van de Europese Unie in het hoger onderwijs te promoten, de bij het hoger onderwijs betrokken partijen bewust te maken van de Europese integratie en de doelstellingen die de Unie in haar internationale betrekkingen nastreeft, of de acties van de Gemeenschap en de verspreiding ervan op nationaal niveau te steunen.

De in het kader van deze actie gesubsidieerde activiteiten kunnen binnen of buiten de grenzen van de Europese Unie plaatshebben.

⁽¹⁾ PB L 357 van 31.12.2002, blz. 1.

Overeenkomstig artikel 2 van het besluit wordt de aandacht vooral op de volgende activiteiten toegespitst:

- onderricht over de Europese integratie aan universiteiten geven;
- nationale organisaties van in de Europese integratie gespecialiseerde docenten oprichten en ondersteunen;
- de reflectie en het debat over het proces van de Europese integratie bevorderen;
- het academisch onderzoek — inclusief onderzoek door jonge wetenschappers — bevorderen over prioritaire EU-thema's, zoals de toekomst van Europa of de dialoog tussen volkeren en culturen.

Er zullen in het kader van deze actie subsidies worden verleend na selectie van de voorstellen die op grond van een of meer oproepen tot het indienen van voorstellen zijn ingediend. De subsidie van de Gemeenschap bedraagt maximum 75 % van de subsidiabele kosten van de activiteiten die in het kader van deze actie voor financiering zijn geselecteerd.

De in het kader van actie 3A vast te leggen middelen bedragen maximum 24 % en minimum 20 % van het totale budget voor het programma.

Actie 3B: Steun voor activiteiten die de toekomstige doelstellingen van de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa helpen verwezenlijken

De activiteiten in het kader van actie 3B spitsen zich toe op de ondersteuning, de uitvoering, de bewustmaking en de promotie met betrekking tot de follow-up van de drie door de Europese Raad overeengekomen doelstellingen van de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa voor 2010 ⁽¹⁾:

- de kwaliteit en de efficiëntie van de onderwijs- en opleidingsstelsels in de Europese Unie verbeteren;
- de toegang tot de onderwijs- en opleidingsstelsels voor iedereen vergemakkelijken;
- de onderwijs- en opleidingsstelsels naar de buitenwereld openen;

en de 13 aanverwante deeldoelstellingen. Deze activiteiten kunnen toekomstgerichte benaderingswijzen voor de periode tot 2010 omvatten en zowel intra-Europese aspecten als aspecten met betrekking tot de plaats van Europa in de wereld bestrijken.

Er worden in het kader van deze actie activiteiten gesteund die de open coördinatiemethode op het gebied van onderwijs en opleiding toepassen, met name via collegiale toetsingen, de uitwisseling van goede praktijken, de uitwisseling van informatie en de ontwikkeling van indicatoren en benchmarks.

De aandacht wordt vooral toegespitst op de volgende activiteiten:

- steun voor studies, enquêtes en onderzoek met betrekking tot de verwezenlijking van toekomstige concrete doelstellingen;
- bijeenkomsten van deskundigen, seminars, conferenties en studiebezoeken ter ondersteuning van de uitvoering van het gedetailleerd werkprogramma inzake de doelstellingen;
- voorbereiding en realisatie van voorlichtingsactiviteiten en publicaties om de bij de onderwijs- en opleidingssector betrokken partijen bewust te maken, inclusief activiteiten om de actie van de Europese Unie op het gebied van onderwijs en opleiding te bevorderen alsook de kwaliteit van de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels te verbeteren, de toegang daartoe voor iedereen te vergemakkelijken en deze stelsels naar de buitenwereld te openen;
- diverse activiteiten ter ondersteuning van de communautaire actie, waarbij actoren uit het maatschappelijk middenveld worden betrokken die op nationaal of Europees niveau actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding.

⁽¹⁾ Gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up inzake de doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa (PB C 142 van 14.6.2002, blz. 1).

Er zullen in het kader van deze actie subsidies worden verleend na selectie van de voorstellen die op grond van een of meer oproepen tot het indienen van voorstellen zijn ingediend.

Er kunnen subsidies worden verleend aan instellingen in de lidstaten van de Europese Unie, landen van de Europese Economische Ruimte of kandidaat-lidstaten. Er kunnen uitzonderlijk subsidies aan instellingen in andere derde landen worden verleend voor activiteiten in verband met de derde doelstelling (de onderwijs- en opleidingsstelsels naar de buitenwereld openen).

De subsidie van de Gemeenschap bedraagt normaliter maximum 75 % van de subsidiabele kosten van de geselecteerde voorstellen.

De in het kader van actie 3B vast te leggen middelen bedragen maximum 14 % en minimum 9 % van het totale budget voor het programma.

Actie 3C: Steun voor opleidingen Europees recht ten behoeve van nationale rechters

Er kunnen in het kader van deze actie subsidies worden verleend om activiteiten van organisaties voor gerechtelijke samenwerking en andere activiteiten ter bevordering van opleidingen Europees recht, met name ten behoeve van nationale rechters, te steunen.

De in het kader van deze actie gesteunde activiteiten kunnen in de lidstaten, in landen van de Europese Economische Ruimte of kandidaat-lidstaten plaatshebben.

Er zullen in het kader van deze actie subsidies worden verleend na selectie van de voorstellen die op grond van een of meer oproepen tot het indienen van voorstellen zijn ingediend. De subsidie van de Gemeenschap bedraagt normaliter maximum 75 % van de subsidiabele kosten van de in een goedgekeurd werkplan beschreven activiteiten.

De in het kader van actie 3C vast te leggen middelen bedragen maximum 4 % van het totale budget voor het programma.

3. TRANSPARANTIE

De begunstigde van een subsidie uit hoofde van een onderdeel van het programma geeft op een in het oog springende plaats, zoals de startpagina van zijn website of een jaarverslag, aan dat hij subsidiegelden uit de begroting van de Europese Unie heeft ontvangen.

4. CRITERIA VOOR DE BEOORDELING VAN SUBSIDIEAANVRAGEN

Subsidieaanvragen die op grond van een oproep tot het indienen van voorstellen worden ingediend, worden aan de hand van de volgende criteria beoordeeld:

- relevantie voor de doelstellingen van het programma en van de specifieke actie in kwestie;
- relevantie voor de in de oproep tot het indienen van voorstellen beschreven prioriteiten of andere criteria;
- de kwaliteit van het voorstel;
- de verwachte effecten van het voorstel voor het onderwijs en/of de opleidingen op Europees niveau.

5. SUBSIDIABELE KOSTEN

Om het bedrag van uit hoofde van een actie van het programma verleende subsidies te bepalen, kan de Commissie gebruikmaken van op gepubliceerde tabellen van eenheidskosten gebaseerde forfaitaire bedragen.

Voor in 2004 toegekende subsidies kan het tijdvak voor subsidiëring op 1 januari 2004 van start gaan mits de desbetreffende uitgaven noch vóór de datum van indiening van de subsidieaanvraag, noch vóór het begin van het boekjaar van de begunstigde gedaan zijn.

In 2004 kan worden afgeweken van de verplichting dat de ondertekening van de subsidieovereenkomst uiterlijk binnen de eerste vier maanden na het begin van het boekjaar van de begunstigde moet plaatsvinden, zoals bepaald in artikel 112, lid 2, van het Financieel Reglement, voor begunstigden van wie het boekjaar voor 1 maart van het lopende jaar begint. In dit geval kunnen de subsidieovereenkomsten tot uiterlijk 30 juni 2004 worden ondertekend.

6. BEHEER VAN HET PROGRAMMA

De Commissie kan op basis van een kosten-batenanalyse besluiten om het beheer van het programma geheel of gedeeltelijk toe te vertrouwen aan een uitvoeringsagentschap, met inachtneming van artikel 55 van het Financieel Reglement. Zij kan ook een beroep doen op deskundigen of op andere vormen van technische of administratieve bijstand waarbij geen overheidstaken in het geding zijn. Deze bijstand kan worden verleend in het kader van specifieke dienstverleningscontracten. Bovendien kan de Commissie studies financieren en vergaderingen van deskundigen organiseren om de uitvoering van het programma te vergemakkelijken, alsook acties inzake informatie, publicatie en verspreiding ondernemen die rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het doel van het programma.

7. CONTROLES EN AUDITS

- 7.1. De begunstigde van een exploitatiesubsidie houdt alle bewijsstukken, ook het geverifieerde financiële overzicht, van uitgaven tijdens het jaar waarvoor de subsidie is verleend, gedurende vijf jaar na de laatste betaling ter beschikking van de Commissie. De begunstigde van een exploitatiesubsidie zorgt ervoor dat bewijsstukken die eventueel in het bezit van partners of leden zijn, ter beschikking van de Commissie worden gesteld.
- 7.2. De Commissie heeft het recht om de aanwending van de subsidie aan een audit te onderwerpen, hetzij rechtstreeks door haar personeel, hetzij door een bevoegde externe organisatie naar keuze. Deze audits kunnen worden uitgevoerd tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst, evenals tijdens een periode van vijf jaar vanaf de datum waarop het saldo van de subsidie is betaald. De auditresultaten kunnen er eventueel toe leiden dat de Commissie besluiten tot terugvordering neemt.
- 7.3. Het personeel van de Commissie en de door de Commissie gemachtigde externe personen hebben op passende wijze toegang tot met name de kantoren van de begunstigde, en tot alle noodzakelijke gegevens, ook in elektronische vorm, om deze audits tot een goed einde te brengen.
- 7.4. De Europese Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hebben dezelfde rechten als de Commissie, met name het recht van toegang.
- 7.5. Om de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraude en andere onregelmatigheden te beschermen, is de Commissie krachtens Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad ⁽¹⁾ gemachtigd ter plaatse controles en verificaties in het kader van het programma uit te voeren. Eventueel voert het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) onderzoek uit overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.

⁽¹⁾ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

⁽²⁾ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

BESLUIT Nr. 792/2004/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 21 april 2004****tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau op cultuurgebied actief zijn**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 151, lid 5,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag (¹),

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens het Verdrag bestaat de opdracht van de Gemeenschap erin tussen de volkeren van Europa een steeds hechter verbond tot stand te brengen en bij te dragen tot de ontplooiing van de culturen van de lidstaten, onder eerbiediging van de nationale en regionale verscheidenheid van die culturen, maar tegelijk ook de nadruk leggend op het gemeenschappelijk cultureel erfgoed.
- (2) De als bijlage bij de conclusies van de Europese Raad van 14 en 15 december 2001 gevoegde verklaring van Laken stelt dat een van de fundamentele uitdagingen voor de Europese Unie erin bestaat de burgers nader tot het Europese project en de Europese instellingen te brengen.
- (3) De Raad en de ministers van Cultuur, in het kader van de Raad bijeen, hebben in de resolutie van 14 november 1991 over de Europese culturele netwerken (²) de belangrijke rol beklemtoond die netwerken van culturele organisaties bij de culturele samenwerking in Europa spelen. Bovendien zijn ze overeengekomen de culturele organisaties in hun landen te stimuleren actief deel te nemen aan niet-gouvernementele samenwerking op Europees vlak.

(¹) Advies van het Europees Parlement van 6 november 2003 (nog niet verschenen in het Publicatieblad). Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 22 december 2003 (PB C 72 E van 23.3.2004, blz. 10) en standpunt van het Europees Parlement van 10 maart 2004 (nog niet verschenen in het Publicatieblad). Besluit van de Raad van 30 maart 2004.

(²) PB C 314 van 5.12.1991, blz. 1.

(4) De resolutie van de Raad van 19 december 2002 (³) geeft aan hoe de Europese meerwaarde van culturele acties bepaald en beoordeeld kan worden.

(5) Begrotingsonderdeel A-3 0 4 2 van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2003 en de voorgaande begrotingsjaren is bedoeld om organisaties van Europees cultureel belang te steunen.

(6) De Europese Unie heeft in het verlengde van de resoluties van het Europees Parlement over regionale talen en culturen een actie ter bevordering en vrijwaring van de verscheidenheid aan talen in de Europese Unie ontwikkeld om talen als onderdeel van het levend Europees cultureel erfgoed te beschermen.

(7) Op verzoek van het Europees Parlement steunt de Commissie sinds 1982 het Europees Bureau voor minderheidstalen (BELMR), een organisatie zonder winstoogmerk in de vorm van een netwerk van in de lidstaten actieve nationale comités, en sinds 1987 het informatie- en documentatienetwerk Mercator. Deze organisaties streven een doelstelling van algemeen Europees belang na. Het Europees Bureau voor minderheidstalen (BELMR) vertegenwoordigt alle gemeenschappen in de Europese Unie met een regionale of minderheidstaal en zorgt voor de verspreiding van informatie over Europa binnen deze gemeenschappen. Het informatie- en documentatienetwerk Mercator verzamelt en verspreidt op Europees niveau informatie over drie aspecten die voor de bevordering van regionale en minderheidstalen essentieel zijn: onderwijs, wetgeving en media.

(8) Begrotingsonderdeel A-3 0 1 5 van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2003 en de voorgaande begrotingsjaren is bedoeld om beide organisaties te steunen.

(9) Het Europees Parlement heeft op 11 februari 1993 een resolutie goedgekeurd over de Europese en internationale bescherming van de locaties van voormalige nazi-concentratiekampen als historische monumenten (⁴).

(³) PB C 13 van 18.1.2003, blz. 5.

(⁴) PB C 72 van 15.3.1993, blz. 118.

- (10) Begrotingsonderdeel A-3 0 3 5 van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2003 en de voorgaande begrotingsjaren is bedoeld om voormalige nazi-concentratiekampen als historische gedenkplaatsen te behouden.
- (11) Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen ⁽¹⁾, hierna het „Financieel Reglement” genoemd, bepaalt dat er voor de bestaande steunmaatregelen een basisbesluit moet komen. De Commissie heeft zich ertoe verbonden om bij de uitvoering van de begroting rekening te houden met de in de begroting opgenomen commentaren.
- (12) Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie hebben zich er bij de goedkeuring van het Financieel Reglement toe verbonden om ervoor te zorgen dat dit basisbesluit vanaf het begrotingsjaar 2004 in werking treedt.
- (13) In het kader van het Financieel Reglement moet worden ingestaan voor de stabiliteit en de continuïteit van de financiering van instellingen waaraan de Gemeenschap de afgelopen jaren financiële steun heeft verleend.
- (14) Voor het jaar 2004 en 2005 worden overgangsregelingen noodzakelijk geacht om de subsidies uit hoofde van deel 2 van dit communautaire programma te kunnen verlenen. Het wordt dienstig geacht gebruik te maken van de uitzondering vermeld in artikel 168, lid 1, onder d), van Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie ⁽²⁾, op grond waarvan het toegestaan is zonder oproep tot het indienen van voorstellen subsidies te verlenen aan organisaties die in een basisbesluit als ontvanger van een subsidie zijn aangemerkt.
- (15) Bij eventuele niet-communautaire medefinanciering uit middelen van individuele landen moeten de artikelen 87 en 88 van het Verdrag in acht worden genomen.
- (16) Dit besluit stelt voor de gehele duur van het programma de financiële middelen vast die voor de begrotingsautoriteit het voornaamste referentiepunt vormen in de zin van punt 33 van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure ⁽³⁾.
- (17) De nodige maatregelen ter uitvoering van dit besluit moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽⁴⁾.
- (18) Het is nodig de inhoud van de acties en, in het bijzonder, de Europese meerwaarde van de activiteiten te beoordelen die gepland zijn door organisaties die voor subsidie in aanmerking komen; die beoordeling kan het best uitgevoerd worden door een beheerscomité.
- (19) Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit besluit moeten het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel strikt worden nageleefd.

BESLUITEN:

Artikel 1

Doelstelling van het programma

1. Bij dit besluit wordt een communautair actieprogramma vastgesteld ter ondersteuning van organisaties die op Europees niveau op cultuurgebied actief zijn, hierna het „programma” genoemd.
2. De algemene doelstelling van het programma bestaat erin de activiteiten van deze organisaties te steunen.

Bij de door dit programma beoogde activiteiten gaat het om:

- a) ofwel het doorlopend werkprogramma van een organisatie die een doelstelling van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreeft of een doelstelling die in het beleid van de Europese Unie op dit gebied past,
- b) ofwel een gerichte actie op dit gebied.

Deze activiteiten moeten met name bijdragen — of in staat zijn bij te dragen — aan de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap op het gebied van de culturele samenwerking.

⁽⁴⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽¹⁾ PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.

⁽²⁾ Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen (PB L 357 van 31.12.2002, blz. 1).

⁽³⁾ PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1. Akkoord laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2003/429/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 147 van 14.6.2003, blz. 25).

3. Het programma loopt van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2006.

Artikel 2

Toegang tot het programma

Om voor een subsidie in aanmerking te komen, moet een organisatie de bepalingen van bijlage I naleven en aan de volgende kenmerken voldoen:

- a) het moeten onafhankelijke rechtspersonen zonder winstoogmerk zijn die voornamelijk op cultuurgebied actief zijn en een doelstelling van algemeen belang nastreven;
- b) het moeten juridisch langer dan twee jaar bestaande organisaties zijn waarvan de boekhouding van de laatste twee jaar door een erkende accountant is gecertificeerd;
- c) de activiteiten van de organisatie moeten stroken met de basisbeginselen van de communautaire actie op cultuurgebied en rekening houden met de in bijlage I vermelde prioriteiten.

Artikel 3

Selectie van begunstigden

1. Bij het verlenen van een exploitatiesubsidie uit hoofde van het doorlopend werkprogramma van een organisatie die een doelstelling van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreeft of een doelstelling die in het beleid van de Europese Unie op dit gebied past, worden de in bijlage I vermelde algemene criteria in acht genomen.
2. Bij het verlenen van een subsidie voor een actie van het programma worden de in bijlage I vermelde algemene criteria in acht genomen. De acties worden op basis van een oproep tot het indienen van voorstellen geselecteerd.

Artikel 4

Verlenen van een subsidie

Bij het verlenen van subsidies uit hoofde van de verschillende acties van het programma moeten de in het relevante deel van bijlage I beschreven bepalingen in acht worden genomen.

Artikel 5

Financiering

1. De financiële middelen voor de uitvoering van het programma voor de in artikel 1, lid 3, vermelde periode worden vastgesteld op 19 miljoen EUR.
2. De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

Artikel 6

Uitvoeringsmaatregelen

1. De voor de uitvoering van dit besluit vereiste maatregelen met betrekking tot de hieronder genoemde onderwerpen worden vastgesteld volgens de beheersprocedure van artikel 7, lid 2:
  - a) het jaarlijkse werkprogramma, met inbegrip van doelstellingen, prioriteiten, selectiecriteria en procedures;
  - b) de door de Gemeenschap te verlenen financiële steun (bedragen, looptijd en ontvangers) op de door de acties van deel 2 en deel 3 van bijlage I bestreken gebieden, en de algemene richtsnoeren voor de uitvoering van het programma;
  - c) de jaarlijkse begroting en de uitsplitsing van de middelen over de verschillende acties van het programma;
  - d) de regelingen voor het toezicht op en de evaluatie van het programma en voor de verspreiding en overdracht van resultaten.
2. De voor de uitvoering van dit besluit vereiste maatregelen met betrekking tot alle overige onderwerpen worden vastgesteld volgens de raadgevingsprocedure van artikel 7, lid 3.

Artikel 7

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het in Besluit nr. 508/2000/EG⁽¹⁾ genoemde comité.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit.

⁽¹⁾ PB L 63 van 10.3.2000, blz. 1.

De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde periode wordt vastgesteld op twee maanden.

3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 3 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit.

4. Het Comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 8

Follow-up en evaluatie

De Commissie legt aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor:

a) uiterlijk op 31 december 2005 over de uitvoering van het programma, over de verwezenlijking van de doelstellingen en over een mogelijk toekomstig programma ter vervanging van het huidige programma.

Voorts brengt de Commissie jaarlijks aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de uitvoering van het programma;

b) uiterlijk op 31 december 2007 over de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma. Het verslag is met name gebaseerd op de resultaten van de externe evaluatie en onderzoekt de door de begunstigden bij de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 1 en bijlage I behaalde resultaten, vooral uit het oogpunt van de efficiëntie, de doeltreffendheid en de inhoud van de door de begunstigden van het programma gevoerde acties (globaal en individueel genomen).

Artikel 9

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE

BIJLAGE I

1. GESTEUNDE ACTIVITEITEN

De algemene doelstelling (zie artikel 1) bestaat erin de communautaire actie op het gebied van cultuur te versterken en de doeltreffendheid van deze actie te vergroten. Daartoe worden organisaties gesteund die op Europees vlak op cultuurgebied actief zijn.

Er wordt steun verleend door middel van een van de volgende twee soorten subsidies:

- een exploitatiesubsidie met het oog op medefinanciering van de kosten van het doorlopend werkprogramma van een organisatie die een doelstelling van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreeft of een doelstelling die in het beleid van de Europese Unie op dit gebied past (deel 1 en 2),
- of een subsidie met het oog op medefinanciering van een gerichte actie op dit gebied (deel 3).

De volgende activiteiten van bovenbedoelde organisaties kunnen een bijdrage leveren aan de versterking en de doeltreffendheid van de communautaire actie op cultuurgebied:

- vertegenwoordiging van de betrokken partijen op communautair vlak;
- verspreiding van informatie over de communautaire actie;
- het opzetten van een netwerk van organisaties die op cultuurgebied actief zijn;
- vertegenwoordiging en voorlichting van regionale en minoritaire taalgemeenschappen in de Europese Unie;
- vergaring en verspreiding van informatie op het gebied van wetgeving, onderwijs en media;
- het vervullen van de rol van culturele ambassadeur en de bevordering van het bewustzijn van het Europees gemeenschappelijk erfgoed;
- het beschermen van de belangrijkste plaatsen en archieven op het stuk van deportatie — gesymboliseerd door gedenktekens in de voormalige kampen en op andere plaatsen waar burgers op grote schaal gemarteld of uitgeroeid werden — en het levend houden van de herinnering aan de slachtoffers in situ.

2. UITVOERING VAN DE GESTEUNDE ACTIVITEITEN

Er kunnen subsidies worden verleend ter ondersteuning van de onder een van de volgende rubrieken vallende activiteiten van organisaties die uit hoofde van het programma communautaire financiering kunnen ontvangen.

2.1. *Deel 1:* Doorlopende activiteiten van de volgende organisaties die een doel van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreven:

- het Europees Bureau voor minderheidstalen;
- de centra van het Mercator-netwerk.

2.2. *Deel 2:* Doorlopende activiteiten van andere organisaties die een doelstelling van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreven of een doelstelling die in het beleid van de Europese Unie op dit gebied past.

Er kunnen jaarlijkse exploitatiesubsidies worden verleend ter ondersteuning van de doorlopende werkprogramma's van organisaties of netwerken die de Europese cultuur en de samenwerking in de cultuursector bevorderen en een bijdrage aan de ontwikkeling van het culturele leven en het cultuurbeheer leveren.

- 2.3. *Deel 3:* Acties ter bescherming van de belangrijkste plaatsen en archieven op het stuk van deportatie — gesymboliseerd door gedenktekens in de voormalige kampen en op andere plaatsen waar burgers op grote schaal gemarteld of uitgeroeid werden — en het levend houden van de herinnering aan de slachtoffers in situ.

3. SELECTIE VAN DE BEGUNSTIGDEN

Deel 1: De subsidies uit hoofde van dit deel van het programma kunnen worden verleend aan het Europees Bureau voor minderheidstalen en de centra van het Mercator-netwerk.

De Commissie kan deze subsidies verlenen na ontvangst van een deugdelijk werkplan en budget.

Deel 2:

1. De Commissie doet oproepen tot het indienen van voorstellen met het oog op de toekenning van subsidies uit hoofde van dit deel van het programma.
2. In 2004 en 2005 kunnen aan de in bijlage II vermelde organisaties evenwel subsidies worden verleend waarbij wordt afgeweken van het bepaalde in lid 1.
3. In alle gevallen gelden alle voorwaarden van het Financieel Reglement, de voorschriften voor de uitvoering ervan en het basisbesluit.

Deel 3: Uit hoofde van dit deel gesubsidieerde acties worden geselecteerd op basis van oproepen tot het indienen van voorstellen.

4. PUNTEN WAAROP DE SUBSIDIEAANVRAGEN WORDEN GEËVALUEERD

De aanvragen voor exploitatiesubsidies worden geëvalueerd op grond van de volgende punten:

- de uitwisseling van ervaringen ter bevordering van een grotere culturele diversiteit,
- de mobiliteit van kunst en kunstenaars,
- de kwaliteit van de activiteiten,
- de Europese meerwaarde van de activiteiten,
- de duurzaamheid van de activiteiten,
- de zichtbaarheid van de activiteiten,
- de representativiteit van de organisaties.

Subsidies worden verleend op basis van een door de Commissie goedgekeurd werkprogramma.

De begunstigde van een subsidie uit hoofde van een in dit programma genoemde actie, vermeldt op een in het oog lopende plaats, zoals de startpagina van zijn website of het jaarverslag, dat hij subsidiegelden uit de begroting van de Europese Unie heeft ontvangen.

5. FINANCIERING EN SUBSIDIABELE UITGAVEN

- 5.1. Uit hoofde van deel 1 te subsidiëren uitgaven van het Europees Bureau voor minderheidstalen en de centra van het Mercator-netwerk betreffen zowel de huishoudelijke kosten als de noodzakelijke uitgaven voor het uitvoeren van acties.

- 5.2. De aan het Europees Bureau voor minderheidstalen en de centra van het Mercator-netwerk toegekende subsidies mogen niet alle subsidiabele uitgaven van deze organisaties voor het betreffende kalenderjaar dekken: minstens 20 % van hun begrotingen moet uit andere dan communautaire bronnen worden medegefinancierd.
- 5.3. Overeenkomstig artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement en rekening houdend met het feit dat het Europees Bureau voor minderheidstalen en de centra van het Mercator-netwerk een doelstelling van algemeen Europees belang nastreven, wordt voor de exploitatiesubsidies ten behoeve van deze organisaties afgeweken van het degressiviteitsbeginsel.
- 5.4. Bij de vaststelling van exploitatiesubsidies uit hoofde van deel 2 wordt alleen rekening gehouden met kosten die noodzakelijk zijn voor het goede verloop van de normale activiteiten van de geselecteerde organisatie, met name personeelskosten, algemene kosten (huur, huisvesting, uitrusting, kantoorbenodigdheden, telecommunicatiemiddelen, portokosten, enz.), de kosten van interne vergaderingen en de kosten van publicaties, informatievoorziening en informatieverbreiding, evenals kosten die rechtstreeks met de activiteiten van de organisatie verband houden.
- 5.5. Een exploitatiesubsidie uit hoofde van deel 2 van deze bijlage mag niet alle subsidiabele uitgaven van de organisatie voor het betreffende kalenderjaar dekken. Minstens 20 % van de begroting van de betrokken organisaties moet uit andere dan communautaire bronnen worden medegefinancierd. Deze medefinanciering kan gedeeltelijk in natura gebeuren, mits deze bijdrage niet hoger gevaloriseerd wordt dan hetzij de feitelijke en in de boekhouding vastgelegde kosten, hetzij de algemeen aanvaarde kosten op de betreffende markt.
- 5.6. Overeenkomstig artikel 113, lid 2, van het Financieel Reglement hebben aldus verleende exploitatiesubsidies bij verlenging een degressief karakter. Deze degressiviteit wordt toegepast met ingang van het derde jaar en bedraagt 2,5 % per jaar. Om deze regel — die wordt toegepast onverminderd de bovenstaande medefinancieringsregel — te kunnen naleven, bedraagt het percentage van de communautaire medefinanciering dat met de uit hoofde van een bepaald begrotingsjaar verleende subsidie overeenstemt, minstens 2,5 punten minder dan het percentage van de communautaire medefinanciering dat met de uit hoofde van het voorgaande begrotingsjaar verleende subsidie overeenstemt.
- 5.7. Een subsidie uit hoofde van deel 3 van deze bijlage dekt maximaal 75 % van de subsidiabele kosten van de betrokken actie.
- 5.8. Voor in 2004 toegekende subsidies kan het tijdvak voor subsidiëring op 1 januari 2004 van start gaan mits de desbetreffende uitgaven noch vóór de datum van indiening van de subsidieaanvraag, noch vóór het begin van het boekjaar van de begunstigde gedaan zijn.
- 5.9. In 2004 kan worden afgeweken van de verplichting dat de ondertekening van de subsidieovereenkomst uiterlijk binnen de eerste vier maanden na het begin van het boekjaar van de begunstigde moet plaatsvinden, zoals bepaald in artikel 112, lid 2, van het Financieel Reglement, voor begunstigden voor wie het boekjaar voor 1 maart van het lopende jaar begint. In dit geval kunnen de subsidieovereenkomsten tot uiterlijk 30 juni 2004 worden ondertekend.

6. BEHEER VAN HET PROGRAMMA

De Commissie kan op basis van een kosten-batenanalyse besluiten om het beheer van het programma geheel of gedeeltelijk toe te vertrouwen aan een uitvoerend agentschap, met inachtneming van artikel 55 van het Financieel Reglement. Zij kan ook een beroep doen op deskundigen of op andere vormen van technische of administratieve bijstand waarbij geen overheidstaken in het geding zijn. Deze bijstand kan worden verleend in het kader van specifieke dienstverleningscontracten. Bovendien kan de Commissie studies financieren en vergaderingen van deskundigen organiseren om de uitvoering van het programma te vergemakkelijken. Verder kan de Commissie acties op het punt van voorlichting, publicatie en informatieverbreiding op touw zetten die rechtstreeks met de doelstelling van het programma verband houden.

7. CONTROLES EN AUDITS

- 7.1. De begunstigde van een exploitatiesubsidie houdt alle bewijsstukken van uitgaven die worden gedaan tijdens het jaar waarvoor de subsidie is verleend (en met name het geverifieerde financiële overzicht), gedurende vijf jaar na de laatste betaling ter beschikking van de Commissie. De begunstigde van een exploitatiesubsidie zorgt ervoor dat eventuele bewijsstukken in het bezit van partners of leden ter beschikking van de Commissie worden gesteld.

- 7.2. De Commissie heeft het recht om de aanwending van de subsidie aan een audit te onderwerpen die wordt uitgevoerd door haar eigen personeel of door een bevoegde externe organisatie naar keuze. Deze audits kunnen worden uitgevoerd tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst, en tijdens een periode van vijf jaar vanaf de datum waarop het saldo van de subsidie is betaald. De auditresultaten kunnen er eventueel toe leiden dat de Commissie besluiten tot terugvordering neemt.
- 7.3. Het personeel van de Commissie en de door de Commissie gemachtigde externe personen hebben op passende wijze toegang tot met name de kantoren van de begunstigde, evenals tot alle noodzakelijke gegevens, ook in elektronische vorm, om deze audits tot een goed einde te brengen.
- 7.4. De Europese Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hebben dezelfde rechten als de Commissie, en met name het recht van toegang.
- 7.5. Om de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraude en andere onregelmatigheden te beschermen is de Commissie krachtens Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad ⁽¹⁾ gemachtigd om in het kader van het programma controles en verificaties in situ uit te voeren. Eventueel voert het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) onderzoek uit overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.

⁽¹⁾ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

⁽²⁾ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

BIJLAGE II

Organisaties bedoeld in bijlage I, hoofdstuk 3, deel 2, punt 2

- the European Union Youth Orchestra,
- the European Union Baroque Orchestra (EUBO),
- Philharmony of the Nations,
- the European Choral Academy,
- la Fédération européenne des chœurs de l'Union,
- Les Chœurs de l'Union européenne,
- Europa Cantat (European Federation of Young Choirs),
- the European Opera Centre (Manchester),
- the European Union Jazz Youth Orchestra („Swinging Europe”),
- the International Yehudi Menuhin Foundation,
- the European Chamber Orchestra,
- Association Européene des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen (AEC),
- Yuste Academy Foundation,
- European Council of Artists (ECA),
- European Forum for the Arts and Heritage (EFAH),
- Informal European Theatre Meeting (IETM),
- Convention théâtrale européenne,
- Union des théâtres de l'Europe,
- Prix Europe pour le théâtre,
- Prix Europa (prijs voor het beste televisie- en radioprogramma),
- Europa Nostra,
- European Writers' Congress (EWC),
- European Network of Arts Organisations for Children and Young People (EU-NET ART),
- Fédération européenne des villages d'artistes (Euro Art),
- European Network of Cultural Administration Training Centres (ENCATC),
- European League of Institutes of the Arts (ELIA),
- Network of European Museums Organisations (NEMO),
- Momentum Europa,
- Pan-European Public Children's Network,
- Les Rencontres: Association of European Cities and Regions for Culture,

-
- Europalia,
  - Euroballet,
  - „International Festivals and Events Association Europe,”
  - Pegasus Foundation,
  - „Hors-les-Murs,”
  - Huis Doorn (Netherlands),
  - European Music Festival,
  - „Tuning Educational Structures in Europe,”
  - St Boniface Memorial Foundation 2004,
  - European Community of Historic Armed Guilds.
-

VERORDENING (EG) Nr. 793/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 21 april 2004

houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 95/93 van de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de toewijzing van „slots” op communautaire luchthavens

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Naar aanleiding van de conclusies van de Europese Raad van Stockholm van 23 en 24 maart 2001 vormt deze verordening een eerste stap in een uitgebreid herzieningsproces. Deze verordening moet na een bepaalde toepassingsperiode opnieuw worden gezien om de ontwikkelingen, met name wat betreft nieuwe gegadigden en toegang tot de markt, te evalueren.
- (2) De ervaring heeft uitgewezen dat Verordening (EEG) nr. 95/93 van de Raad ⁽⁴⁾ moet worden aangescherpt om ervoor te zorgen dat de beperkte capaciteit op verzadigde communautaire luchthavens zo volledig en flexibel mogelijk wordt gebruikt.
- (3) Bijgevolg is het noodzakelijk die verordening te wijzigen, zoals bepaald in artikel 14 van die verordening, en een aantal van haar bepalingen te verduidelijken.
- (4) Het is wenselijk de internationale terminologie aan te houden en derhalve de termen luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen (schedules facilitated airport) en gecoördineerde luchthaven (coordinated airport) te gebruiken in plaats van respectievelijk gecoördineerde luchthaven en volledig gecoördineerde luchthaven.

(5) Luchthavens met ernstige capaciteitstekorten moeten op basis van objectieve criteria en na een capaciteitsanalyse als gecoördineerd worden aangewezen. Op gecoördineerde luchthavens zijn gedetailleerde regels nodig om ervoor te zorgen dat de beginselen van doorzichtigheid, onpartijdigheid en niet-discriminatie volledig worden nageleefd. Specifieke activiteiten, zoals helikoptervluchten, moeten niet onder de regels voor slottoewijzing vallen, indien dat niet nodig is.

(6) Op luchthavens met bemiddeling inzake de dienstregelingen moet de bemiddelaar inzake de dienstregelingen op onafhankelijke wijze te werk gaan. Op gecoördineerde luchthavens speelt de coördinator een centrale rol in het coördinatieproces. De coördinatoren moeten zich derhalve in een volledig onafhankelijke positie bevinden en hun verantwoordelijkheden moeten in detail worden beschreven.

(7) De rol van het coördinatiecomité, dat wordt opgericht om adviserende en bemiddelende functies in verband met de toewijzing van „slots” te vervullen, moet in detail worden beschreven. De vertegenwoordigers van de lidstaten moeten worden uitgenodigd voor vergaderingen van het coördinatiecomité, en wel als waarnemers zonder stemrecht. Een dergelijke status van waarnemer houdt niet in dat deze vertegenwoordigers de vergaderingen van het coördinatiecomité niet kunnen voorzitten. Het is belangrijk te verzekeren dat het coördinatiecomité geen beslissingen kan nemen die bindend kunnen zijn voor de coördinator.

(8) Tevens moet duidelijk worden gemaakt dat de toewijzing van „slots” moet worden beschouwd als een toestemming aan luchtvaartmaatschappijen om gedurende de periode waarvoor toestemming is verleend, op bepaalde data en tijdstippen de luchthavenfaciliteiten te gebruiken om te landen en op te stijgen. De noodzaak om regels en procedures vast te stellen teneinde „airport-slots” en „airway-slots” op elkaar af te stemmen, moet worden onderzocht.

(9) Met het oog op de stabiliteit van de exploitatie bepaalt het huidige systeem dat „slots” waarop historische rechten zijn verworven, opnieuw worden toegewezen aan gevestigde luchtvaartmaatschappijen. Om regelmatige diensten op een gecoördineerde luchthaven aan te moedigen, moet worden bepaald dat historische rechten betrekking hebben op een reeks „slots”. Tegelijkertijd moeten de lidstaten bij de bepaling van capaciteitsparameters rekening kunnen houden met operationele en milieubeperkingen.

⁽¹⁾ PB C 270 E van 25.9.2001, blz. 131.

⁽²⁾ PB C 125 van 27.5.2002, blz. 8.

⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 11 juni 2002 (PB C 261 E van 30.10.2003, blz. 116), Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 19 februari 2004 (nog niet verschenen in het Publicatieblad) en Standpunt van het Europees Parlement van 1 april 2004 (nog niet verschenen in het Publicatieblad).

⁽⁴⁾ PB L 14 van 22.1.1993, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1554/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 221 van 4.9.2003, blz. 1).

- (10) „Slots” waarop historische rechten zijn verworven, moeten voldoen aan de eisen inzake het berekende gebruik en alle andere toepasselijke voorschriften van Verordening (EG) nr. 95/93, willen luchtvaartmaatschappijen verder deze „slots” in de volgende overeenkomstige dienstregelingsperiode kunnen opeisen. De situatie van de historische rechten ingeval van gezamenlijke diensten, codesharing of franchise-overeenkomsten moet worden verduidelijkt.
- (11) Regelmatige dienstverlening op een luchthaven dient prioriteit te krijgen, welke prioriteit strikt dient te worden toegekend zonder onderscheid tussen geregelde en niet-geregelde diensten.
- (12) De definitie van nieuwe gegadigde moet tevens bijdragen tot het verlenen van adequate luchtdiensten aan regio's en de potentiële concurrentie op intracommunautaire routes vergroten.
- (13) Om beter te waarborgen dat derde landen onder andere communautaire luchtvaartmaatschappijen een vergelijkbare behandeling geven, dient een procedure te worden ingesteld die de Gemeenschap in staat stelt efficiënter op te treden tegen derde landen die geen behandeling geven die vergelijkbaar is met de in de Gemeenschap gegeven behandeling.
- (14) De voor de uitvoering van deze verordening vereiste maatregelen dienen te worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽¹⁾.
- (15) Op een gecoördineerde luchthaven kan een luchtvaartmaatschappij alleen toegang krijgen als er een „slot” is toegewezen. Er moeten maatregelen worden ingevoerd om de handhaving van deze verordening te waarborgen, met name voor het geval dat luchtvaartmaatschappijen herhaaldelijk en opzettelijk de regels voor de toewijzing van „slots” niet naleven.
- (16) Er dient een procedure te zijn om besluiten van de coördinator te herzien.
- (17) Om twijfel uit te sluiten, dient te worden bepaald dat de toepassing van de bepalingen van deze verordening geen afbreuk doet aan de mededingingsregels van het Verdrag, met name de artikelen 81 en 82, en Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen ⁽²⁾,

HEBBER DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EEG) nr. 95/93 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 1, lid 1, wordt vervangen door de volgende tekst:

„1. Deze verordening is van toepassing op communautaire luchthavens.”.

2. Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a) De punten a) en b) worden vervangen door de volgende tekst:

„a) „slot”: door een coördinator overeenkomstig deze verordening gegeven toestemming om op een welbepaalde datum en tijd de gehele voor de uitvoering van een luchtdienst noodzakelijke luchthaveninfrastructuur op een gecoördineerde luchthaven te gebruiken om te landen of op te stijgen, zoals toegewezen door een coördinator overeenkomstig deze verordening;

b) „nieuwe gegadigde”:

i) een luchtvaartmaatschappij die, als onderdeel van een reeks slots, voor een bepaalde dag om een slot op een luchthaven verzoekt, als deze luchtvaartmaatschappij, als haar verzoek zou worden aanvaard, op die luchthaven op die dag minder dan vijf slots ter beschikking zou hebben, of

ii) een luchtvaartmaatschappij die om een reeks slots verzoekt voor een rechtstreekse geregelde passagiersdienst tussen twee communautaire luchthavens waar ten hoogste twee andere luchtvaartmaatschappijen op die dag dezelfde rechtstreekse geregelde dienst onderhouden tussen die luchthavens of luchthavensystemen, als deze luchtvaartmaatschappij, als haar verzoek zou worden aanvaard, voor die rechtstreekse dienst op die luchthaven op die dag desondanks minder dan vijf slots ter beschikking zou hebben; of

iii) een luchtvaartmaatschappij die om een reeks slots verzoekt voor een rechtstreekse geregelde dienst voor het vervoer van personen tussen die luchthaven en een regionale luchthaven waar geen andere luchtvaartmaatschappij op die dag een rechtstreekse geregelde dienst voor het vervoer van personen onderhoudt tussen die luchthavens of luchthavensystemen, als deze luchtvaartmaatschappij, als haar verzoek

⁽¹⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽²⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 (PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1).

zou worden aanvaard, voor die rechtstreekse dienst op die luchthaven op die dag desondanks minder dan vijf slots ter beschikking zou hebben.

Een luchtvaartmaatschappij die meer dan 5 % van alle ter beschikking staande slots op de betrokken dag op een bepaalde luchthaven bezit, of meer dan 4 % van alle ter beschikking staande slots op de betrokken dag in een systeem van luchthavens waarvan die luchthaven deel uitmaakt, wordt op die luchthaven niet als nieuwe gegadigde beschouwd.”.

b) De punten f) en g) worden vervangen door de volgende tekst:

„f) i) „luchtvaartmaatschappij”: een luchtvervoersonderneming die uiterlijk op 31 januari een geldige exploitatievergunning of gelijkwaardige vergunning voor het volgende zomerseizoen of uiterlijk op 31 augustus een geldige exploitatievergunning of gelijkwaardige vergunning voor het volgende winterseizoen bezit. Voor de toepassing van de artikelen 4, 8, 8 bis en 10 omvat de definitie van luchtvaartmaatschappij ook maatschappijen uit de zakelijke luchtvaart, indien deze een dienstregeling hanteren. Voor de toepassing van de artikelen 7 en 14 omvat de definitie van luchtvaartmaatschappij ook alle burgerluchtvaartmaatschappijen.

ii) „groep luchtvaartmaatschappijen”: twee of meer luchtvaartmaatschappijen die samen gezamenlijke diensten of diensten op basis van een franchiseregeling of codesharing uitvoeren om een bepaalde luchtdienst uit te voeren.

g) „gecoördineerde luchthaven”: elke luchthaven waarop een luchtvaartmaatschappij of andere exploitant van vliegtuigen, om te kunnen landen of opstijgen, moet beschikken over een door een coördinator toegewezen slot, met uitzondering van overheidsvluchten, noodlandingen en humanitaire vluchten;”.

c) De volgende punten worden toegevoegd:

„i) „luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen”: een luchthaven waar op sommige periodes van de dag, de week of het jaar congestie kan ontstaan die waarschijnlijk kan worden opgelost door vrijwillige samenwerking tussen luchtvaartmaatschappijen en waar een bemiddelaar inzake de dienstregelingen is aangesteld om de diensten van luchtvaartmaatschappijen die op die luchthaven vluchten uitvoeren of willen uitvoeren, te vergemakkelijken;

j) „luchthavenbeheerder”: het lichaam dat, al dan niet naast andere activiteiten, krachtens de nationale wet- of regelgeving verantwoordelijk is voor de administratie en het beheer van de luchthavenfacili-

teiten en de coördinatie en controle van de activiteiten van de verschillende ondernemingen op die luchthaven of op dat luchthavensysteem;

k) „reeks slots”: ten minste vijf slots die voor een dienstregelingsperiode op dezelfde tijd en regelmatig op dezelfde dag van de week zijn aangevraagd en aldus zijn toegewezen, of, wanneer dat niet mogelijk is, op ongeveer dezelfde tijd zijn toegewezen;

l) „zakelijke luchtvaart”: die sector van de algemene luchtvaart die betrekking heeft op de exploitatie of het gebruik van vliegtuigen door ondernemingen voor het vervoer van passagiers of goederen als onderdeel van hun bedrijfsvoering; de vluchten zijn over het algemeen niet toegankelijk voor het publiek en de piloten hebben minimaal een geldig bewijs van bevoegdheid als beroepsvlieger met kwalificatie voor het vliegen op instrumenten;

m) „coördinatieparameters”: de beschrijving in operationele termen van alle capaciteit die gedurende elke coördinatieperiode op een luchthaven voor de toewijzing van slots beschikbaar is, waarin alle technische, operationele en milieufactoren tot uiting komen die de prestaties van de luchthaveninfrastructuur en de verschillende subsystemen beïnvloeden.”.

3. Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1 wordt vervangen door de volgende tekst:

„1. a) De lidstaten zijn niet verplicht een luchthaven als luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen of als gecoördineerde luchthaven aan te wijzen, behoudens overeenkomstig het bepaalde in dit artikel.

b) De lidstaten wijzen een luchthaven uitsluitend als gecoördineerde luchthaven aan overeenkomstig het bepaalde in lid 3.”.

b) In lid 2 wordt „gecoördineerde luchthaven” vervangen door „luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen”.

c) Lid 3 wordt vervangen door de volgende tekst:

„3. De verantwoordelijke lidstaat zorgt ervoor dat een grondige capaciteitsanalyse van een luchthaven die niet is aangewezen of een luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen wordt uitgevoerd door de luchthavenbeheerder van die luchthaven of door een andere bevoegde instantie, wanneer die lidstaat dat noodzakelijk acht, dan wel binnen zes maanden:

i) na een schriftelijk verzoek van luchtvaartmaatschappijen die meer dan de helft van de diensten op een luchthaven voor hun rekening nemen of

van de luchthavenbeheerder, wanneer zij van oordeel zijn dat de capaciteit voor de bestaande of geplande diensten tijdens sommige perioden ontoereikend is; of

- ii) op verzoek van de Commissie, met name wanneer een luchthaven in feite alleen toegankelijk is voor luchtvaartmaatschappijen waaraan slots zijn toegewezen of luchtvaartmaatschappijen en met name nieuwe gegadigden ernstige problemen ondervinden bij het verwerven van aankomst- en vertrek-mogelijkheden op de betrokken luchthaven.

In deze analyse, die op algemeen erkende methoden gebaseerd is, worden, rekening houdende met de op die luchthaven geldende milieueisen, de capaciteitstekorten geanalyseerd. Hierbij worden de mogelijkheden onderzocht om deze tekorten te verhelpen door nieuwe of gewijzigde infrastructuur, exploitatiewijzigingen of eventuele andere wijzigingen en wordt de voor het oplossen van de problemen benodigde termijn vastgesteld. De analyse wordt bijgewerkt wanneer een beroep is gedaan op lid 5, dan wel wanneer er op de luchthaven veranderingen met ingrijpende gevolgen voor de capaciteit en het gebruik daarvan plaatsvinden. Zowel de analyse als de gevolgde methode worden ter beschikking gesteld van de partijen die om de analyse hebben verzocht en, op verzoek, van andere belanghebbenden. De analyse wordt tegelijkertijd aan de Commissie meegedeeld.”

- d) Lid 4 wordt vervangen door de volgende leden:

„4. Aan de hand van de analyse pleegt de lidstaat overleg over de capaciteitssituatie op de luchthaven met de luchthavenbeheerder, de luchtvaartmaatschappijen die regelmatig van de luchthaven gebruik maken, hun representatieve organisaties, vertegenwoordigers van de algemene luchtvaart die regelmatig van de luchthaven gebruik maken en de luchtverkeersleidingsautoriteiten.

5. Indien zich tijdens ten minste één dienstregelingsperiode capaciteitsproblemen voordoen, zorgt de lidstaat ervoor dat de luchthaven voor de relevante periodes alleen als gecoördineerd wordt aangewezen wanneer

- a) de tekorten van dien aard zijn dat ernstige vertragingen op de luchthaven niet kunnen worden vermeden, en
- b) er geen mogelijkheden zijn om deze problemen op korte termijn op te lossen.

6. In afwijking van lid 5 mogen de lidstaten in uitzonderlijke omstandigheden de getroffen luchthavens voor de passende periode aanwijzen als gecoördineerd.”

- e) Het huidige lid 5 wordt lid 7, waarbij „volledig gecoördineerde luchthaven” wordt vervangen door „gecoördineerde luchthaven”.

4. Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

- a) De titel wordt vervangen door de volgende tekst: „De bemiddelaar inzake de dienstregelingen en de coördinator”.
- b) De leden 1 tot en met 6 worden vervangen door de volgende tekst:

„1. De lidstaat die verantwoordelijk is voor een luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen of een gecoördineerde luchthaven, benoemt, na raadpleging van de luchtvaartmaatschappijen die regelmatig gebruik maken van de luchthaven, hun vertegenwoordigende organisaties, de luchthavenbeheerder en het coördinatiecomité, voorzover dit bestaat, een gekwalificeerde natuurlijke of rechtspersoon als bemiddelaar inzake de dienstregelingen respectievelijk luchthaven-coördinator. Dezelfde bemiddelaar inzake de dienstregelingen of coördinator mag voor meer dan een luchthaven worden benoemd.

2. De lidstaat die verantwoordelijk is voor een luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen of een gecoördineerde luchthaven, zorgt ervoor dat:

- a) op een luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen de bemiddelaar inzake de dienstregelingen zijn taken uit hoofde van deze verordening op onafhankelijke, onpartijdige, niet-discriminerende en transparante wijze vervult,
- b) de coördinator op een gecoördineerde luchthaven onafhankelijk is, doordat deze functioneel los staat van elke belanghebbende partij. Het systeem voor de financiering van de activiteiten van de coördinator is zodanig dat de onafhankelijke status van de coördinator wordt gewaarborgd.
- c) de coördinator zijn taken overeenkomstig deze verordening op onpartijdige, niet-discriminerende en transparante wijze verricht.

3. De bemiddelaar inzake de dienstregelingen en de coördinator nemen deel aan alle bij het Gemeenschapsrecht toegestane internationale planningsconferenties van luchtvaartmaatschappijen.

4. De bemiddelaar inzake de dienstregelingen adviseert luchtvaartmaatschappijen en doet aanbevelingen inzake alternatieve aankomst- en/of vertrektijden wanneer het waarschijnlijk is dat er congestie zal optreden.

5. De coördinator is als enige verantwoordelijk voor de toewijzing van slots. Hij wijst de slots in overeenstemming met de bepalingen van deze verordening toe en treft de nodige voorzieningen om slots in dringende gevallen buiten de kantooruren te kunnen toewijzen.

6. De bemiddelaar inzake de dienstregelingen ziet erop toe dat de exploitatie van de luchtvaartmaatschappijen overeenstemt met de hun aanbevolen dienstregelingen. De coördinator ziet erop toe dat de exploitatie van de luchtvaartmaatschappijen overeenstemt met de hun toegewezen slots. Deze overeenstemmingscontroles worden uitgevoerd in samenwerking met de lucht-

havenbeheerder en de luchtverkeersleidingsautoriteiten, waarbij rekening wordt gehouden met de tijd en andere voor de betrokken luchthaven relevante parameters. De coördinator dient op verzoek bij de betrokken lidstaten en de Commissie jaarlijks een verslag van de werkzaamheden in dat met name betrekking heeft op de toepassing van de artikelen 8 bis en 14 en op eventuele klachten over de toepassing van de artikelen 8 en 10 die bij het coördinatiecomité zijn ingediend en de initiatieven die zijn genomen om hiervoor een oplossing te vinden.

7. Alle bemiddelaars inzake de dienstregelingen en coördinatoren werken samen om tegenstrijdigheden in de dienstregelingen aan het licht te brengen.”.

- c) Het huidige lid 7 wordt lid 8 en de inleidende tekst van het lid wordt vervangen door de volgende tekst:

„De coördinator stelt op verzoek binnen een redelijke termijn de volgende informatie gratis in schriftelijke of andere gemakkelijk toegankelijke vorm voor raadpleging aan belanghebbenden, in het bijzonder aan leden en waarnemers van het coördinatiecomité, ter beschikking:”.

- d) Het huidige lid 8 wordt lid 9 en wordt als volgt gelezen:

„9. De informatie bedoeld in lid 8 moet uiterlijk op het tijdstip van de ter zake doende planningsconferenties en zo nodig tijdens en na de conferenties ter beschikking worden gesteld. De coördinator verstrekt deze informatie desgevraagd in samengevatte vorm. Voor het verstrekken van deze samengevatte informatie kan een op de kosten gebaseerde vergoeding worden gevraagd.”.

- e) De volgende tekst wordt ingevoegd:

„10. Wanneer er relevante, algemeen aanvaarde normen voor informatie over de dienstregelingen beschikbaar zijn, passen de bemiddelaar inzake de dienstregelingen, de coördinator en de luchtvaartmaatschappijen deze toe, op voorwaarde dat deze in overeenstemming zijn met het Gemeenschapsrecht.”.

5. De artikelen 5 tot en met 9 worden vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 5

Coördinatiecomité

1. Op een gecoördineerde luchthaven zorgt de verantwoordelijke lidstaat ervoor dat er een coördinatiecomité wordt ingesteld. Hetzelfde coördinatiecomité mag voor meer dan één luchthaven worden aangewezen. Het lidmaatschap van dit comité staat op zijn minst open voor de luchtvaartmaatschappijen die regelmatig van de lucht-

haven(s) gebruikmaken, hun vertegenwoordigende organisaties, de betrokken luchthavenbeheerder, en de betrokken luchtverkeersleidingsautoriteiten en vertegenwoordigers van de algemene luchtvaart die regelmatig gebruikmaken van de luchthaven.

De taken van het coördinatiecomité zijn:

- a) de coördinator en/of de lidstaat voorstellen te doen of te adviseren inzake:
- mogelijkheden om de capaciteit van de luchthaven, welke overeenkomstig artikel 3 is bepaald, te vergroten of beter te gebruiken;
  - overeenkomstig artikel 6 te bepalen coördinatieparameters;
  - methoden om het gebruik van de toegewezen slots te controleren;
  - lokale richtsnoeren voor de toewijzing van slots of het toezicht op het gebruik van toegewezen slots, onder meer rekening houdend met eventuele milieuaspecten zoals bepaald in artikel 8, lid 5;
  - verbeteringen van de verkeerssituatie op de betrokken luchthaven;
  - ernstige problemen die nieuwe gegadigden onderkennen als bedoeld in artikel 10, lid 9;
  - alle kwesties die te maken hebben met de capaciteit van de luchthaven;
- b) tussen alle betrokkenen te bemiddelen inzake klachten over de toewijzing van slots als bedoeld in artikel 11.

2. Op de vergaderingen van het coördinatiecomité worden vertegenwoordigers van de lidstaat en de coördinator als waarnemers uitgenodigd.

3. Het coördinatiecomité stelt een schriftelijk reglement van orde vast met regels voor onder meer deelname, verkiezingen, regelmaat van de vergaderingen en gebruikte taal c.q. talen. Elk lid van het coördinatiecomité kan lokale richtsnoeren als bedoeld in artikel 8, lid 5 voorstellen. Op verzoek van de coördinator bespreekt het coördinatiecomité voorstellen voor lokale richtsnoeren voor de toewijzing van slots evenals de voor het toezicht op het gebruik van toegewezen slots voorgestelde richtsnoeren. Aan de betrokken lidstaat wordt een verslag van de discussies in het coördinatiecomité voorgelegd met een indicatie van de onderscheiden standpunten binnen het comité.

*Artikel 6***Coördinatieparameters**

1. Op een gecoördineerde luchthaven draagt de verantwoordelijke lidstaat er zorg voor dat de parameters voor de toewijzing van slots tweemaal per jaar worden vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met alle relevante technische, operationele en milieubeperkingen en de eventuele veranderingen die hierin zijn opgetreden.

Hierbij wordt uitgegaan van een objectieve analyse van de mogelijkheden om het luchtverkeer te verwerken, rekening houdend met de verschillende types verkeer op de luchthaven, de congestie van het luchtruim die tijdens de coördinatieperiode waarschijnlijk zal optreden en de capaciteitsituatie.

De parameters worden tijdig vóór de eerste toewijzing van slots ter voorbereiding van de planningsconferenties meegedeeld aan de luchthavencoördinator.

2. Ten behoeve van de in lid 1 genoemde taak stelt de coördinator, indien de lidstaat dit niet doet, na raadpleging van het coördinatiecomité in overeenstemming met de vastgestelde capaciteit passende coördinatie-intervallen vast.

3. De bepaling van de parameters en de gevolgde methode alsmede eventuele veranderingen daarin worden in het coördinatiecomité uitgebreid besproken teneinde de capaciteit en het aantal voor toewijzing beschikbare slots te verhogen, voordat een definitief besluit over de parameters voor de toewijzing van slots wordt genomen. Alle relevante documenten worden desgevraagd ter beschikking van belanghebbenden gesteld.

*Artikel 7***Informatie voor de bemiddelaar inzake de dienstregelingen en de coördinator**

1. Luchtvaartmaatschappijen die op een luchthaven met bemiddeling inzake de dienstregelingen of een volledig gecoördineerde luchthaven diensten exploiteren of voornemens zijn dat te doen, verstrekken de bemiddelaar inzake de dienstregelingen respectievelijk de coördinator alle door hem gevraagde relevante informatie. Alle relevante informatie wordt verstrekt in de vorm en binnen de termijn die door de bemiddelaar inzake de dienstregelingen of de coördinator zijn opgegeven. Met name deelt een luchtvaartmaatschappij de coördinator op het tijdstip van het verzoek om toewijzing mee of zij wat de gevraagde slots betreft overeenkomstig artikel 2, onder b), in aanmerking komt voor de status van nieuwe gegadigde.

Voor alle andere luchthavens die niet speciaal zijn aangewezen, verstrekt de luchthavenbeheerder op verzoek van

een coördinator informatie waarover deze beheerder beschikt, over geplande diensten van luchtvaartmaatschappijen.

2. Als een luchtvaartmaatschappij de in lid 1 bedoelde informatie niet verstrekt, tenzij de maatschappij op overtuigende wijze kan aantonen dat er verzachtende omstandigheden zijn, of zij onjuiste of misleidende informatie verstrekt, neemt de coördinator de slotaanvraag of -aanvragen, waarop de ontbrekende, onjuiste of misleidende informatie betrekking heeft, van die luchtvaartmaatschappij niet in overweging. De coördinator stelt de betrokken luchtvaartmaatschappij in staat haar opmerkingen te maken.

3. De bemiddelaar inzake de dienstregelingen of coördinator, de luchthavenbeheerder en de luchtverkeersleidingsautoriteiten wisselen alle voor de uitvoering van hun onderscheiden taken vereiste informatie uit, waaronder vluchtgegevens en slots.

*Artikel 8***Procedure voor de toewijzing van slots**

1. Reeksen slots worden uit de slotpool aan luchtvaartmaatschappijen die een aanvraag hebben ingediend, toegewezen als toestemming om de luchthaveninfrastructuur te gebruiken om te landen of op te stijgen gedurende de dienstregelingsperiode waarvoor zij zijn aangevraagd. Na afloop van deze dienstregelingsperiode worden zij teruggegeven aan de overeenkomstig artikel 10 gevormde slotpool.

2. Onverminderd de artikelen 7, 8 bis, 9, artikel 10, lid 1, en artikel 14, is lid 1 niet van toepassing wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- een reeks slots is door een luchtvaartmaatschappij gebruikt voor de uitvoering van geregelde en geplande niet-geregelde luchtdiensten, en
- de luchtvaartmaatschappij kan tot tevredenheid van de coördinator aantonen dat zij de door de coördinator toegewezen slots in kwestie voor ten minste 80 % van de tijd heeft geëxploiteerd in de dienstregelingsperiode waarvoor zij zijn toegewezen.

In dat geval geeft de reeks slots de betrokken luchtvaartmaatschappij aanspraak op dezelfde reeks slots in de volgende overeenkomstige dienstregelingsperiode, mits binnen de in lid 1 van artikel 7 gestelde termijn door deze luchtvaartmaatschappij aangevraagd.

3. Wanneer niet tot tevredenheid van de betrokken luchtvaartmaatschappijen aan alle aanvragen voor slots kan worden voldaan, wordt onverminderd artikel 10, lid 2,

voorrang verleend aan commerciële luchtdiensten, inzonderheid aan geregelde diensten en geplande niet-geregelde diensten. In geval van concurrerende aanvragen binnen dezelfde dienstencategorie wordt prioriteit gegeven aan diensten die gedurende het hele jaar worden uitgevoerd.

4. Wijziging van de tijden van reeksen slots voordat de resterende slots uit de slotpool als bedoeld in artikel 10 worden toegewezen aan andere luchtvaartmaatschappijen die een aanvraag hebben ingediend, wordt alleen toegestaan om operationele redenen, of indien de slottijden van gegadigde maatschappijen zouden zijn verbeterd ten opzichte van de eerst aangevraagde tijden. Een dergelijke wijziging treedt pas in werking na uitdrukkelijke bevestiging door de coördinator.

5. De coördinator houdt tevens rekening met de wereldwijd of in de gehele Gemeenschap door de luchtvaartsector opgestelde aanvullende regels en richtsnoeren en met de door het coördinatiecomité voorgestelde lokale richtsnoeren die door de voor de luchthaven in kwestie verantwoordelijke lidstaat of een andere bevoegde instantie zijn goedgekeurd, mits deze regels en richtsnoeren geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van de coördinator, stroken met het gemeenschapsrecht en tot doel hebben de luchthavencapaciteit efficiënter te benutten. Deze regels worden door die lidstaat meegedeeld aan de Commissie.

6. Indien niet aan een aanvraag voor een slot kan worden voldaan, geeft de coördinator de betrokken luchtvaartmaatschappij hiervan de redenen op en deelt hij tevens het beste alternatieve beschikbare slot mee.

7. Naast de geplande toewijzing van slots voor de dienstregelingsperiode poogt de coördinator te voldoen aan afzonderlijke slotaanvragen die op korte termijn worden ingediend voor elk soort luchtvaart, inclusief de algemene luchtvaart. Hiertoe kan gebruik worden gemaakt van de na de verdeling onder de gegadigde maatschappijen resterende slots in de in artikel 10 bedoelde pool en van op korte termijn beschikbaar komende slots.

Artikel 8 bis

Mobiliteit van slots

1. Slots mogen:

- a) door een luchtvaartmaatschappij worden overgedragen tussen routes of soorten diensten van dezelfde luchtvaartmaatschappij,
- b) worden overgedragen
  - i) tussen moeder- en dochtermaatschappijen, en tussen dochtermaatschappijen van dezelfde moedermaatschappij,

- ii) als onderdeel van de verwerving van de zeggenschap over het kapitaal van een luchtvaartmaatschappij,

- iii) in geval van gehele of gedeeltelijke overname, wanneer de slots rechtstreeks gekoppeld zijn aan de overgenomen luchtvaartmaatschappij.

- c) tussen luchtvaartmaatschappijen worden uitgewisseld op basis van een slot voor een slot.

2. De in lid 1 bedoelde overdrachten of uitwisselingen worden ter kennis van de coördinator gebracht en treden niet in werking voordat zij uitdrukkelijk door de coördinator zijn bevestigd. De coördinator bevestigt de overdrachten of uitwisselingen niet, wanneer zij niet aan de voorwaarden van deze verordening voldoen en hij er niet van overtuigd is dat:

- a) de luchthavenexploitatie niet wordt geschaad, rekening houdend met alle technische, operationele en milieubeperkingen;

- b) de overeenkomstig artikel 9 opgelegde beperkingen worden nageleefd;

- c) lid 3 niet van toepassing is op een slotoverdracht;

- 3. a) slots die worden toegewezen aan een nieuwe gegadigde als gedefinieerd in artikel 2, onder b), kunnen gedurende twee overeenkomstige dienstregelingsperiodes niet overeenkomstig lid 1, onder b) worden overgedragen, behalve in het geval van een wettelijk toegestane overname van de activiteiten van een failliete onderneming.

- b) slots die worden toegewezen aan een nieuwe gegadigde als gedefinieerd in artikel 2, onder b), punten ii) en iii), kunnen gedurende twee overeenkomstige dienstregelingsperiodes niet overeenkomstig lid 1, onder a), worden overgedragen op een andere route, tenzij de nieuwe gegadigde op de nieuwe route met dezelfde voorrang zou zijn behandeld als op de aanvankelijke route.

- c) slots die worden toegewezen aan een nieuwe gegadigde als gedefinieerd in artikel 2, onder b), kunnen gedurende twee overeenkomstige dienstregelingsperiodes niet overeenkomstig lid 1,

onder c), worden uitgewisseld, behalve om de slottijden voor deze diensten dichter bij de oorspronkelijk gevraagde te brengen.

Artikel 8 ter

Uitsluiting van schadevergoedingsclaims

In verband met de eventuele beperking of beëindiging van het recht op reeksen slots als bedoeld in artikel 8, lid 2, uit hoofde van het Gemeenschapsrecht, met name de toepassing van de regels van het Verdrag inzake luchtvervoer, kunnen geen schadeclaims worden ingediend. Deze verordening doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van overheidsinstanties om de overdracht van slots tussen luchtvaartmaatschappijen te eisen en de toewijzing ervan te reguleren op grond van de nationale mededingingswet of de artikelen 81 of 82 van het Verdrag of Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad van 21 december 1989 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen (*). Deze overdrachten kunnen uitsluitend plaatsvinden zonder financiële compensatie.

Artikel 9

Openbardienstverplichtingen

1. Als op een route overeenkomstig artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 2408/92 openbardienstverplichtingen zijn opgelegd, kan een lidstaat op een gecoördineerde luchthaven de voor de voorgenomen diensten op die route vereiste slots reserveren. Indien de gereserveerde slots op de betrokken route niet worden gebruikt, worden deze slots met inachtneming van lid 2 ter beschikking gesteld van elke andere luchtvaartmaatschappij die belangstelling heeft om de route te exploiteren overeenkomstig de openbardienstverplichtingen. Indien andere luchtvaartmaatschappijen geen belangstelling hebben om de route te exploiteren en de betrokken lidstaat geen aanbesteding organiseert overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder d), van Verordening (EEG) nr. 2408/92, worden de slots gereserveerd voor een andere route waarvoor openbardienstverplichtingen gelden of worden zij teruggegeven aan de pool.

2. De aanbestedingsprocedure van artikel 4, lid 1, onder d) tot en met g), en artikel 4, lid 1, onder i), van Verordening (EEG) nr. 2408/92 wordt gevolgd voor het gebruik van de in lid 1 bedoelde slots, wanneer meer dan één communautaire luchtvaartmaatschappij belangstelling heeft om de route te exploiteren en niet in staat is geweest binnen één uur vóór of na de van de coördinator gevraagde tijden slots te verkrijgen.

(* PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 (PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1)."

6. Artikel 10 wordt vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 10

Slotpool

1. De coördinator vormt een pool die alle slots bevat die niet volgens artikel 8, leden 2 en 4, zijn toegewezen. Alle nieuwe slotcapaciteit die overeenkomstig artikel 3, lid 3, is bepaald, wordt in de pool geplaatst.

2. Een reeks slots die aan een luchtvaartmaatschappij is toegewezen voor de exploitatie van een geregelde luchtdienst of een geplande niet-geregelde luchtdienst geeft die luchtvaartmaatschappij niet het recht op dezelfde reeks slots in de volgende overeenkomstige dienstregelingsperiode, wanneer de luchtvaartmaatschappij de coördinator niet overtuigend kan aantonen dat zij de slots, zoals vrijgegeven door de coördinator, in de dienstregelingsperiode waarvoor zij toegewezen zijn, voor ten minste 80 % van de tijd heeft geëxploiteerd.

3. Slots die vóór 31 januari aan een luchtvaartmaatschappij zijn toegewezen voor het volgende zomerseizoen of vóór 31 augustus voor het volgende winterseizoen, maar die vóór die data aan de coördinator worden teruggegeven om opnieuw te worden toegewezen, tellen niet mee voor de berekening van het gebruik.

4. Indien niet kan worden aangetoond dat de reeks slots voor 80 % is gebruikt, worden alle slots waaruit die reeks bestaat, in de slotpool opgenomen, tenzij voor de niet-benutting een van de volgende redenen kan worden aangevoerd:

a) niet te voorziene en onvermijdelijke gevallen die de luchtvaartmaatschappij niet in de hand heeft en die leiden tot:

— het aan de grond houden van het type vliegtuig dat meestal voor de betrokken dienst wordt gebruikt;

— de sluiting van een luchthaven of luchtruim;

— een ernstige verstoring van de vluchten op de desbetreffende luchthavens, waaronder de reeksen slots op andere communautaire luchthavens die gerelateerd zijn aan routes welke getroffen worden door een dergelijke verstoring, gedurende een aanzienlijk deel van de desbetreffende dienstregelingsperiode;

b) een onderbreking van luchtdiensten ten gevolge van acties die erop gericht zijn deze diensten te verstoren, waardoor het voor de luchtvaartmaatschappij praktisch en/of technisch onmogelijk wordt om de geplande exploitatie voort te zetten;

c) ernstige financiële nadelen voor de betrokken communautaire luchtvaartmaatschappij, met als gevolg de afgifte van een tijdelijke vergunning door de vergunningverlenende autoriteiten in afwachting van een financiële reorganisatie van de luchtvaartmaatschappij overeenkomstig artikel 5, lid 5, van Verordening (EEG) nr. 2407/92;

d) juridische procedures over de toepassing van artikel 9 op routes waaraan openbaredienstverplichtingen zijn opgelegd overeenkomstig artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 2408/92, hetgeen heeft geleid tot de tijdelijke schorsing van de exploitatie van deze routes.

5. Op verzoek van een lidstaat of op eigen initiatief onderzoekt de Commissie de toepassing van lid 4 door de coördinator van een luchthaven die onder het toepassingsgebied van deze verordening valt.

Zij neemt een beslissing binnen twee maanden na ontvangst van een verzoek, overeenkomstig de procedure van artikel 13, lid 2.

6. Onverminderd artikel 8, lid 2, van deze verordening en onverminderd artikel 8, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 2408/92, worden in de pool opgenomen slots verdeeld over de luchtvaartmaatschappijen die een aanvraag hebben ingediend. 50 % van deze slots wordt eerst toegewezen aan nieuwe gegadigden, tenzij hun aanvragen minder dan 50 % bedragen. De coördinator behandelt de verzoeken van nieuwe gegadigden en andere luchtvaartmaatschappijen op een billijke wijze, overeenkomstig de coördinatieperiodes van iedere dienstregelingsdag.

Aanvragen van nieuwe gegadigden die op grond van artikel 2, onder b), zowel punt i) als punt ii), of artikel 2, onder b), zowel punt i) als punt iii), in aanmerking komen voor de status van nieuwe gegadigde, hebben voorrang.

7. Wanneer een nieuwe gegadigde een hem binnen één uur vóór of na de gewenste tijd aangeboden reeks slots niet heeft aanvaard, verliest hij de status van nieuwe gegadigde voor de duur van die dienstregelingsperiode.

8. In geval van diensten die worden geëxploiteerd door een groep luchtvaartmaatschappijen kan slechts één van de deelnemende luchtvaartmaatschappijen een aanvraag voor de benodigde slots indienen. De luchtvaartmaatschappij die een dergelijke dienst exploiteert neemt de verantwoordelijkheid op zich om te voldoen aan de in artikel 8, lid 2, genoemde exploitatiecriteria om verworven rechten te behouden.

Slots die aan één van de deelnemende luchtvaartmaatschappijen zijn toegewezen, kunnen door één of meer andere luchtvaartmaatschappijen voor de gezamenlijke exploitatie worden gebruikt, op voorwaarde dat de identificatiecode

van de luchtvaartmaatschappij waaraan de slots zijn toegewezen voor coördinatie- en monitoringdoeleinden voor de gezamenlijke vlucht gehandhaafd blijft. Wanneer dergelijke vluchten worden stopgezet, blijven de daarvoor gebruikte slots bij de luchtvaartmaatschappij waaraan zij oorspronkelijk waren toegewezen. Luchtvaartmaatschappijen die deelnemen aan gezamenlijke vluchten, stellen de coördinatoren voor de aanvang van deze vluchten in kennis van de gegevens betreffende dergelijke vluchten.

9. Indien er voor nieuwe gegadigden ernstige problemen blijven bestaan, zorgt de lidstaat ervoor dat er een vergadering van het coördinatiecomité wordt belegd om te onderzoeken hoe deze problemen kunnen worden verholpen. De Commissie wordt op deze vergadering uitgenodigd.”

7. Artikel 11 wordt vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 11

Klachten en recht van beroep

1. Onverminderd de rechten van beroep krachtens de nationale wetgeving, worden klachten in verband met de toepassing van artikel 7, lid 2, de artikelen 8, 8 bis en 10, en artikel 14, leden 1 tot en met 4 en lid 6, voorgelegd aan het coördinatiecomité. Het coördinatiecomité neemt de kwestie binnen één maand nadat de klacht is ingediend, in behandeling en doet zo mogelijk voorstellen aan de coördinator om de problemen op te lossen. Als de problemen niet kunnen worden opgelost, kan de betrokken lidstaat binnen de daaropvolgende twee maanden voorzien in bemiddeling door een representatieve organisatie van luchtvaartmaatschappijen of luchthavens of een andere derde partij.

2. De lidstaten nemen overeenkomstig het nationale recht passende maatregelen om coördinatoren te beschermen tegen schadeclaims inzake hun functies krachtens deze verordening, behoudens in gevallen van grove nalatigheid of opzettelijk wangedrag.”

8. In artikel 12 worden de titel en lid 1 vervangen door de volgende tekst:

„Betrekkingen met derde landen

1. Wanneer, wat de toewijzing en het gebruik van slots op zijn luchthavens betreft, blijkt dat een derde land

a) communautaire luchtvaartmaatschappijen geen behandeling toekent die vergelijkbaar is met de behandeling die door deze verordening aan luchtvaartmaatschappijen uit dat land wordt toegekend, of

- b) communautaire luchtvaartmaatschappijen niet de facto een nationale behandeling toekent, of
- c) aan luchtvaartmaatschappijen uit andere derde landen een gunstiger behandeling toekent dan aan communautaire luchtvaartmaatschappijen,

kan de Commissie volgens de procedure van artikel 13, lid 2, besluiten dat een of meer lidstaten maatregelen moeten treffen, inclusief de gehele of gedeeltelijke schorsing van de toepassing van deze verordening, ten aanzien van een of meer luchtvaartmaatschappijen uit dat derde land, teneinde het discriminerende gedrag van het betrokken derde land te beëindigen.”

9. De artikelen 13 en 14 worden vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 13

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité.
2. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (*) van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.

De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.

3. Voorts kan het comité door de Commissie worden geraadpleegd over elke andere kwestie in verband met de toepassing van deze verordening.
4. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 14

Handhaving

1. Een vluchtplan van een luchtvaartmaatschappij kan door de bevoegde luchtverkeersleidingsautoriteiten worden verworpen, wanneer de luchtvaartmaatschappij van plan is op een gecoördineerde luchthaven te landen of op te stijgen tijdens de periodes waarin de luchthaven gecoördineerd is, zonder dat de coördinator daarvoor een slot heeft toegewezen.
2. De coördinator trekt de reeks slots die is toegewezen aan een luchtvaartmaatschappij in oprichting in en plaatst

deze in de pool op 31 januari voor het volgende zomerseizoen of op 31 augustus voor het volgende winterseizoen, als de onderneming op die datum niet in het bezit is van een exploitatievergunning of gelijkwaardige vergunning of indien de bevoegde autoriteit die de vergunningen afgeeft niet heeft gezegd dat er vóór aanvang van de dienstregelperiode in kwestie waarschijnlijk een exploitatievergunning of gelijkwaardige vergunning zal worden afgegeven.

3. Wanneer een luchtvaartmaatschappij een reeks slots heeft verkregen als resultaat van een uitwisseling overeenkomstig artikel 8 bis, lid 1, onder c), en deze slots niet zijn gebruikt zoals voorgenomen, trekt de coördinator de reeks slots in en plaatst hij deze in de pool.

4. Luchtvaartmaatschappijen die herhaaldelijk en opzettelijk luchtdiensten uitvoeren op een tijdstip dat aanzienlijk verschilt van de als onderdeel van een reeks slots toegewezen slot of slots op aanzienlijk andere wijze gebruiken dan zij aangaven te zullen doen ten tijde van de toewijzing van de slots, waardoor de luchthavenexploitatie of het luchtverkeer wordt geschaad, verliezen de in artikel 8, lid 2, bedoelde status. Nadat hij de betrokken luchtvaartmaatschappij heeft gehoord en één waarschuwing heeft uitgegeven, kan de coördinator besluiten de desbetreffende reeks slots van die luchtvaartmaatschappij voor het resterende deel van de dienstregelperiode in te trekken en weer in de pool op te nemen.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat er doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties of gelijkwaardige maatregelen zijn waarmee kan worden opgetreden tegen het herhaaldelijk en opzettelijk uitvoeren van luchtdiensten op tijden die wezenlijk verschillen van de toegewezen slots op tegen het gebruik van slots op wezenlijk andere wijze dan was aangegeven ten tijde van de toewijzing van de slots, waardoor de luchthavenexploitatie of het luchtverkeer wordt geschaad.

6. a) Onverminderd artikel 10, lid 4, kan een coördinator, wanneer een luchtvaartmaatschappij er niet in slaagt het in artikel 8, lid 2, vermelde gebruikspercentage van 80 % te bereiken, besluiten die reeks slots van die luchtvaartmaatschappij voor de resterende duur van de dienstregelperiode in te trekken en weer in de pool op te nemen, nadat hij de betrokken luchtvaartmaatschappij heeft gehoord.
- b) Onverminderd artikel 10, lid 4, neemt de coördinator, nadat hij de betrokken luchtvaartmaatschappij heeft gehoord, een reeks slots weer op in de pool, wanneer er geen slots van die reeks zijn gebruikt nadat 20 % van de geldigheidsduur van de reeks is verstreken.

(*) PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.”

10. Het volgende artikel wordt toegevoegd:

„Artikel 14 bis

Rapportage en samenwerking

1. De Commissie dient uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van deze verordening een verslag over de uitvoering hiervan in bij het Europees Parlement en de Raad. In het verslag wordt met name ingegaan op de toepassing van de artikelen 8, 8 bis en 10.

2. De lidstaten en de Commissie werken samen bij de uitvoering van deze verordening, met name voor het verzamelen van de informatie voor het in lid 1 bedoelde verslag.”.

Artikel 2

1. Deze verordening treedt in werking drie maanden na haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. Artikel 11, lid 2, en artikel 14, lid 5, van Verordening (EG) nr. 95/93 zijn van toepassing vanaf 30 juli 2005.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 21 april 2004.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

D. ROCHE
